

Vlaams
Parlement

stuk **1773** (2012-2013) – Nr. 1
ingediend op 22 oktober 2012 (2012-2013)

Beleidsbrief

Armoedebestrijding

Beleidsprioriteiten 2012-2013

ingediend door mevrouw Ingrid Lieten,
viceminister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen,
Media en Armoedebestrijding

Beleidsbrief Armoedebestrijding 2013

Armoede uitsluiten, armen insluiten

Ingediend door Mevr. Ingrid Lieten, coördinerend minister
Armoedebestrijding

INHOUD

1. Managementsamenvatting	5
2. De cijfers en het VAPA	7
3. Speerpunten	10
3.1 Kinderarmoede	10
3.1.1 Kinderarmoede bestrijden op lokaal vlak	11
3.1.2 Kinderarmoede bestrijden op Vlaams niveau	13
3.1.3 Kinderarmoede bestrijden op federaal niveau	14
3.1.4 Kinderarmoede bestrijden op Europees niveau	14
3.2 Ouderen, armoede en vereenzaming	14
3.3 Etnisch –culturele minderheden en armoede	16
3.4 Automatische rechtentoekenning	17
3.5 Armoedetoets	18
4. Strategische aanpak armoede op lange termijn	20
4.1 Permanent armoedeoverleg	20
4.1.1 VAPA	20
4.1.2 Horizontaal permanent armoedeoverleg	20
4.1.3 Verticaal permanent armoedeoverleg	21
4.1.4 Participatie van mensen in armoede	21
4.2 De strijd tegen armoede is een zaak van iedereen	22
4.2.1 Europa	22
4.2.2 Interfederale samenwerking via IMC	23
4.2.3 Samenwerkingsakkoord	24
4.2.4 Brussel	25
4.2.5 Lokale besturen	25
5. Kennis over armoede blijven verzamelen	27
6. Diverse actoren vormen beleidsnetwerken	29
7. Kennis over armoede breed verspreiden	30
7.1 Kennisverspreiding en sensibilisering	30
7.2 Informatie en communicatie	30
Lexicon	32
Bijlage 1 Overzicht beleidsopties en intenties	33
Bijlage 2 Regelgevingsagenda	36
Bijlage 3 Overzicht moties en resoluties	37

1. Managementsamenvatting

Minstens 1 op 10 Vlamingen bevindt zich in een positie waarin ze slechts kunnen beschikken over een inkomen onder de armoedegrens. Met deze cijfers en de huidige maatschappelijke en sociaal - economische uitdagingen in het achterhoofd moeten we gaan voor een doorgedreven armoedebestrijdingsbeleid. We weten dat armoede een netwerk van sociale uitsluitingen is dat zich uitstrekt over meerdere gebieden van het individuele en collectieve bestaan, dat het de armen scheidt van de algemeen aanvaarde leefpatronen van de samenleving én dat ze deze kloof niet op eigen kracht kunnen overbruggen. Een blijvende inzet en investering in een efficiënt armoedebestrijdingsbeleid zijn derhalve onontbeerlijk, willen we artikel 24 van de Grondwet alle eer aan doen¹. Alle bevoegde instanties en actoren zullen moeten blijven samenwerken aan duurzame oplossingen met een belangrijke rol voor het middenveld als spreekbuis van onze samenleving. Onze rol vanuit Vlaanderen is te zorgen voor een sterke ondersteuning, coördinatie en aansturing.

In deze beleidsbrief geef ik een overzicht van de realisaties van het afgelopen werkjaar en van de acties die voor het komende werkjaar gepland zijn. Ik licht hier alvast enkele speerpunten van mijn beleid toe.

In opvolging van het voortgangsrapport 2010-2011 van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding (VAPA), werd aangedrongen op een versnelling en verdieping van de uitvoering van het VAPA. In het kader daarvan werd werk gemaakt van 12 prioriteiten in de strijd tegen armoede. Deze prioriteiten bevinden zich momenteel in volle uitvoering. Omdat we aan de hand van duidelijk cijfermateriaal kunnen vaststellen dat bepaalde groepen een hoger risico lopen om in armoede te belanden, richt ik een aantal actiedelen van mijn beleid in het bijzonder naar deze doelgroepen, zonder evenwel de globale problematiek uit het oog te verliezen.

In het kader van de bestrijding van kinderarmoede zal ik ook in 2013 een projectoproep 'kinderarmoede bestrijden op lokaal niveau' lanceren. Het succes van de projectenmarkt die ik eind 2012 organiseerde, bewijst dat er lokaal heel wat waardevolle initiatieven leven die mits de nodige ondersteuning kunnen uitgroeien tot een gedragen methodiek. Ook de oproep om laagdrempelige initiatieven van preventieve gezinsondersteuning te versterken of uit te breiden, blijf ik ondersteunen. Daarnaast worden een aantal belangrijke (middenveld-) organisaties financieel ondersteund om deze problematiek ook structureel in hun werking op te nemen. Op die manier pogen wij bij te dragen tot een grotere sensibilisering en maatschappelijke draagkracht om de strijd tegen kinderarmoede verder te zetten. Daarnaast is er nood aan de verdere ontwikkeling van een strategische, legislatuur overschrijdende, langetermijnvisie over de aanpak van kinderarmoede zodat de verhoogde aandacht voor de aanpak van deze problematiek een structureel en continu gegeven wordt. Om tot deze gedragen visie te komen, moet een mentaliteitswijziging in de brede samenleving tot stand gebracht worden. In 2013 maak ik dan ook binnen de beschikbare kredieten werk van een business/society case en een lange termijn strategisch kader voor de bestrijding van kinderarmoede. De aanbevelingen die uit de Studio Kinderarmoede² kwamen, vormen hierbij een belangrijke leidraad.

Ook ouderen vormen een bijzondere risicogroep. Het feit dat armoede niet alleen een zaak is van 'te weinig geld hebben' komt bij deze groep sterk naar voor. Armoede is ook een probleem van wonen, een zwakkere gezondheid, ontoereikende informatie en een beperkte deelname aan het sociale leven. Ik heb de Werelddag van verzet tegen armoede en sociale uitsluiting op 17 oktober dan ook aangegrepen om een grootschalige campagne te voeren tegen armoede en sociale uitsluiting bij ouderen door onder meer een projectoproep te lanceren gericht op de intergenerationele solidariteit en het uit het sociaal isolement halen van onze kwetsbare ouderen.

¹ Art 23 GW: Ieder heeft het recht een menswaardig leven te leiden.

² Voor het verslag van de Studio Kinderarmoede zie www.vlaanderen.be/armoede

Uit onderzoek leren we dat ook personen van etnisch – culturele minderheden veel meer kans hebben om in situaties van armoede te moeten leven. Zo blijken ze onderhevig aan een armoederisico dat maar liefst 3 tot 4 keer hoger ligt dan gemiddeld. De aanpak van gekleurde armoede vormt dan ook een prioriteit binnen mijn beleid. Bij de initiatieven die ik neem, zet ik extra in op projecten die deze doelgroep bereiken.

Omdat mensen in armoede vaak niet alle voordelen krijgen waar ze recht op hebben, zal ik alle stakeholders mobiliseren om in te zetten op automatische rechtentoekenning. De lokale besturen ondersteunen en goede praktijkvoorbeelden inzake deze problematiek zo maximaal mogelijk te verspreiden, zal eveneens een actieveld zijn.

Een ander belangrijk dossier betreft de implementatie van de armoedetoets. De toegangspoort tot deze armoedetoets nl. de zogenaamde ‘quick - scan’ wordt in het najaar van 2012 op de Vlaamse Regering gebracht en zal in RIA opgenomen worden.

Daarnaast zal ik ook dit jaar alles in het werk stellen om tot een verdere implementatie van een samenhangende strategie van armoedebestrijding op lange termijn te komen. Ik zal hiervoor regelmatig overlegmomenten met stakeholders organiseren. Uiteraard blijven ervaringsdeskundigen een cruciale rol spelen in dit alles. Ook het horizontaal permanent armoedeoverleg en hun betrokkenheid bij het beleid blijft een speerpunt binnen mijn beleid. Armoede is immers een zaak van iedereen.

Omdat armoede een complexe problematiek is, blijft het belangrijk om kennis over armoede blijvend te verzamelen. De recente oprichting van het Vlaams Armoedesteunpunt (VLAS) is dan ook een goede zaak. Dit consortium van verschillende academische instellingen onderzoekt armoede en sociale uitsluiting in Vlaanderen. Door de unieke samenwerking binnen het VLAS kan armoede en sociale uitsluiting vanuit een multidimensionale invalshoek onderzocht worden. Het komende jaar staan er heel wat onderzoeksthema’s op het programma die een concrete ondersteuning van het werk op het veld kunnen betekenen.

Voor het bespreken van de resultaten van deze onderzoeken, het formuleren van beleidsaanbevelingen of het zoeken naar uitdagingen voor de praktijk raadpleeg ik regelmatig de verschillende stakeholders. Samen met hen wil ik ook dit jaar een sterk netwerk vormen dat de strijd tegen armoede verder zet.

Tot slot geef ik in mijn beleidsbrief ook nog aan dat de kennis over armoede breed verspreid moet worden. Een correcte beeldvorming over armoede in de samenleving is essentieel om het draagvlak voor armoedebestrijding te versterken. Ook in 2013 plan ik verschillende initiatieven om de brede samenleving te sensibiliseren met betrekking tot de armoedeproblematiek.

2. De cijfers en het VAPA

*Armoede is heel mooi in gedichten, maar kwaad in huis.
Ze is heel mooi in spreken en preken, maar heel kwaad in het werkelijke leven.*

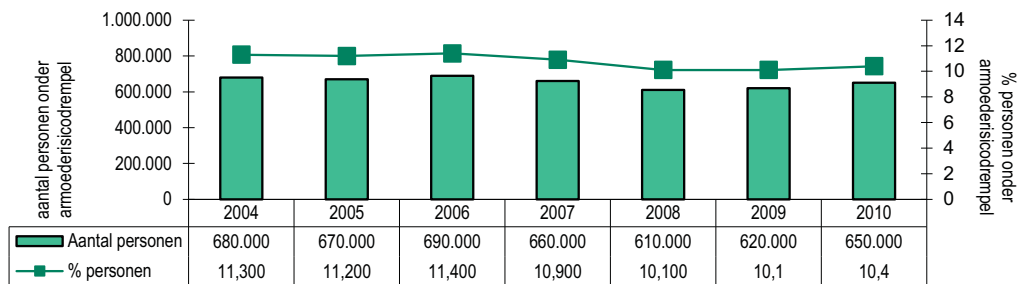
Henry Waid Beecher

Ten gevolge van de financiële en economische crisis is de sociaal – economische toestand van Vlaanderen, België en Europa ongunstig geëvolueerd. Deze evolutie zet onze samenleving sterk onder druk in die mate dat de meest kwetsbare personen in onze samenleving hierdoor vaak het zwaarst getroffen worden. Dit heeft dan ook onvermijdelijk een invloed op de armoede in onze samenleving.

De Vlaamse Armoedemonitor 2012 leert ons dat iets meer dan 1 op 10 Vlamingen (10,4%) in 2010 moest rondkomen met een inkomen dat onder de Belgische armoederisicodrempel³ ligt. Dat komt overeen met ongeveer 650.000 personen. Alleenstaanden, personen in eenoudergezinnen en ouderen en kinderen lopen een hoger risico op armoede. Het armoederisico ligt bijvoorbeeld voor kinderen tussen 0 en 18 jaar op 11,6% en voor 65-plussers op 18,7%.

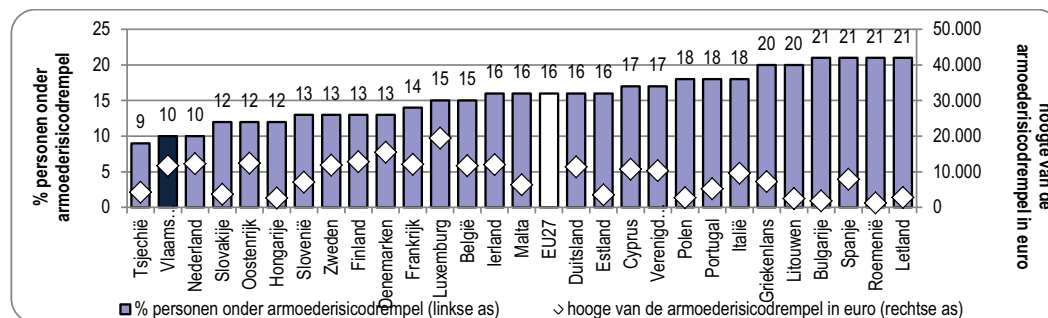
We stellen vast dat het armoederisicopercentage bij werkenden veel lager ligt dan bij werklozen, gepensioneerden en andere niet-actieve personen. Werk blijkt dan ook, naast scholing een belangrijke buffer te zijn tegen armoede. Het armoederisicopercentage van personen met een diploma hoger onderwijs ligt vier keer lager dan dat van personen met hoogstens een diploma lager secundair onderwijs.

Bevolking onder de Belgische armoederisicodrempel – evolutie

In de Europese rangschikking staat Vlaanderen op de 2de plaats. En dit tegenover een duidelijk hogere EU27-gemiddelde (16%).

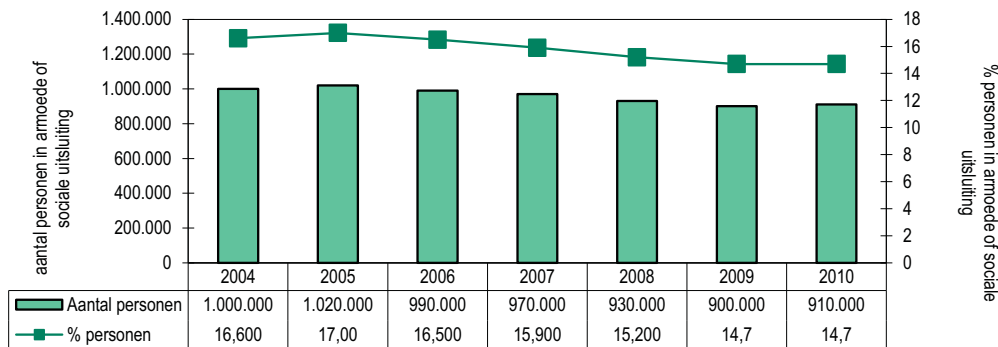
Bevolking onder de armoederisicodrempel: Europese vergelijking

³ De Belgische armoederisicodrempel lag volgende de EU-SILC-survey van 2010 voor een alleenstaande op 973 euro per maand. Voor een gezin met 2 volwassenen en 2 kinderen gaat het om 2.043 euro per maand.

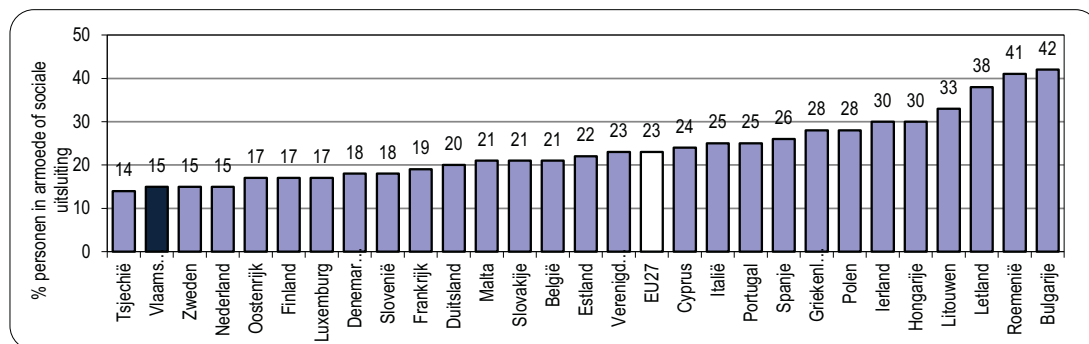
De EU2020-indicator meet armoede op een andere manier en beschouwt volgende personen als arm of sociaal uitgesloten: personen met een inkomen onder de nationale armoederisicodrempel, personen die leven in een gezin met ernstige materiële deprivatie⁴ en/of personen tot 60 jaar die leven in een gezin met lage werkintensiteit. Op basis van deze indicator leeft 15% van de Vlaamse bevolking in armoede of sociale uitsluiting. Het gaat om ongeveer 910.000 personen.

Bevolking in armoede of sociale uitsluiting volgens de EU2020-definitie – evolutie

Ook hier staat Vlaanderen, met 15%, op de 2de plaats wanneer we de cijfers vergelijken met Europese landen. En dit opnieuw tegenover een duidelijk hoger Europees gemiddelde van 23%.

Bevolking in armoede of sociale uitsluiting volgens EU2020-definitie: Europese vergelijking

In het kader hiervan wil ik nog vermelden dat in het Vlaamse Hervormingsprogramma voor de EU2020-strategie de Vlaamse Regering er zich toe verbonden heeft om het aantal personen in armoede of sociale uitsluiting tegen 2020 met 30% te verminderen. Concreet betekent dit dat in 2020 in Vlaanderen het aantal personen in armoede of sociale uitsluiting volgens de EU2020-definitie gedaald moet zijn tot maximaal 650.000 personen. Tegelijk gaat de Vlaamse Regering voor een 30%-reductie tegen 2020 op de 3 sub-indicatoren van de EU2020-indicator afzonderlijk⁵.

⁴ Materiële deprivatie wordt berekend op het percentage en aantal personen dat leeft in een huishouden dat minstens 4 van volgende 9 items mist omwille van financiële redenen: 1 week vakantie per jaar, een maaltijd met vis, vlees, kip of vegetarisch alternatief om de 2 dagen, een wasmachine, een kleuren-tv, een telefoon, een auto, de rekeningen voor huur, hypotheek, nutsvoorzieningen of andere aankopen kunnen betalen, het huis degelijk kunnen verwarmen, beperkte onverwachte financiële uitgave (850 euro) kunnen doen.

⁵ Met name een 30%-reductie van het aantal personen met een huishoudinkomen onder de armoederisicodrempel, een 30%-reductie van het aantal personen in ernstige materiële deprivatie en een 30%-reductie van het aantal personen in een huishouden met zeer lage werkintensiteit.

Deze doelstellingen onderstrepen eens te meer de noodzakelijkheid om onverminderd blijvende inspanningen te leveren in de strijd tegen armoede.

De prioriteiten, die vorig jaar werden vastgelegd, bieden een constante barometer wat betreft de uitvoering van het Vlaamse armoedebestrijdingsbeleid. Hieronder volgt een beknopte stand van zaken, een uitgebreidere versie kan verwacht worden in het nieuwe Voortgangsrapport:

- 1) De Vlaamse armoedetoets heeft proef gedraaid op 3 projecten, nl. de invoering van de kindpremie, de maximumfactuur in de thuiszorg en de regelgeving van toepassing op de sociale verhuurkantoren. Het implementatietraject rond de armoedetoets is in volle uitvoering.
- 2) Automatische rechtentoekenning van Vlaamse rechten is opgenomen als een sleutelproject binnen het Meerjarenprogramma Slagkrachtige Overheid. Het Interfederaal Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting maakt een inventarisatie van de federale rechten met het oog op automatische rechtentoekenning. De administratie Welzijn, Volksgezondheid en Gezin heeft met betrekking tot de Vlaamse rechten eveneens een inventarisatie opgesteld. Aan het VLAS heb ik gevraagd om eenzelfde oefening te maken met betrekking tot de toekenning van sociale rechten op lokaal vlak.
- 3) Er is een eerste aanzet gemaakt tot de versterking van de wijkgezondheidscentra. Een aantal centra worden betrokken bij een uitbreiding van de eerstelijnspsychologische functie.
- 4) In het kader van het stimuleren van netwerkvorming bij hulpverleners werd een peer review georganiseerd rond de coördinatie van gezinsondersteuning op basis van het model Lokaal Cliënt Overleg. De methodiek draait in essentie om de uitbouw van een netwerk van ruime sociale dienstverlening rond de betrokken cliënt waarin alle betrokken actoren zijn opgenomen. Met de oproep 'kinderarmoede bestrijden op lokaal niveau' investeerde ik meer dan 1 miljoen euro in projecten die samenwerking en netwerking tussen hulpverleners aanmoedigen.
- 5) In het kader van kostenbeheersing in het secundair onderwijs wordt verder gewerkt aan de automatische toekenning van de schooltoelage en wordt verder geëxperimenteerd met het concept 'Brede School'. Dit is een netwerk van lokale organisaties (school, jeugdbeweging, cultuurcentrum, kinderopvang, ...) die samen hetzelfde doel voor ogen hebben, nl. kinderen en jongeren een brede leef- en leeromgeving aanbieden zodat elk kind zijn eigen talenten ontdekt en zich maximaal kan ontplooiën. Naar mensen in armoede worden in dit kader specifieke initiatieven genomen vooral wat betreft financiële toegankelijkheid.
- 6) Verschillende vormingsinitiatieven zoals Armoede-In-Zicht, De Link, CEDES, Bind-Kracht, TAO... werden in het kader van het versterken van armoedekennis bij opleidingsverstrekkers verder ondersteund om op het werkteerein vorming over armoede aan te bieden. De organisaties ontvangen jaarlijks 229.000 euro. Er is ook een specifiek initiatief genomen om culturele aanbieders meer inzicht te bieden in de complexe leefwereld van de armoedeproblematiek en mechanismen van sociale uitsluiting.
- 7) Om het onderzoek over armoede te versterken werd het Vlaams Armoedesteunpunt (VLAS) opgericht. Een wetenschappelijke onderbouwing van het armoedebeleid is van groot belang. Daarom werd beslist om voor het eerst met betrekking tot armoede in Vlaanderen een Steunpunt Beleidsrelevant Onderzoek op te richten waarbinnen alle academische kennis die voorhanden is, gebundeld wordt. Dit betekent een absolute doorbraak en is onmiskenbaar een grote stap voorwaarts. Dit initiatief heeft als doel te komen tot een coördinatie en afstemming van de kennis en informatie over armoede en van de instrumenten die ter beschikking staan van het beleid, waaronder de armoede-indicatoren en armoedetoets. Het steunpunt ontvangt jaarlijks 600.000 euro om haar werking te verzekeren.

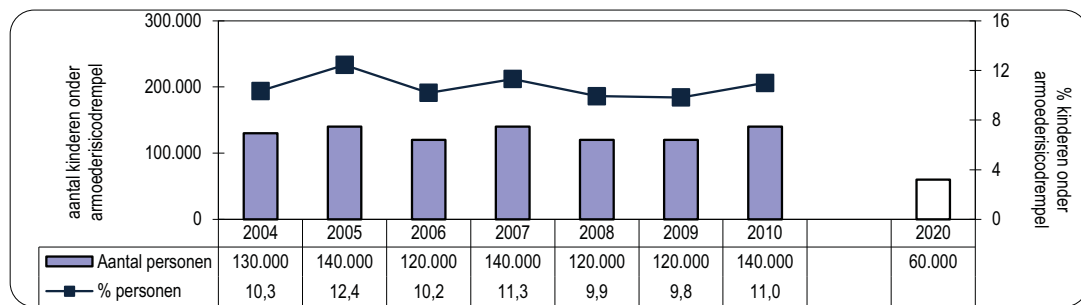
- 8) Midden 2011 is een wetenschappelijk onderzoek in verband met de werking van de instellingen voor schuldbemiddeling afgerond. In opvolging van dit onderzoek zijn extra middelen ter beschikking gesteld met de bedoeling om samenwerkingsverbanden tussen de erkende instellingen voor schuldbemiddeling te stimuleren en te ondersteunen, om zo een aanpak te realiseren die aansluit bij de reële noden van mensen met schulden. Er werd hiervoor in een eerste fase 500.000 euro op ingezet. Dit werd uitgebreid naar 1.250.000 euro op jaarbasis.
- 9) Wie 5 jaar op de wachtlijst van een sociale woning staat, krijgt voortaan automatisch een huurpremie. Hiervoor wordt in 2012 een bedrag van 6.400.000 euro vrijgemaakt.
- 10) In het kader van de realisatie van een duurzame toeleiding naar de arbeidsmarkt komt er via het VESOC-akkoord over de alternatieven voor de job-korting een tastbare uitbreiding van het aantal projecten arbeidszorg en de trajecten voor mensen in armoede, alsook 5000 extra IBO's met bijzondere aandacht voor kansengroepen en honderden nieuwe curatieve IBO's. Hiervoor wordt op kruissnelheid jaarlijks 23 miljoen euro uitgetrokken. Het loopbaanakkoord voegt daar nog duizend werkervaringsprojecten voor ongekwalificeerde jongeren en duizenden plaatsen voor werkplekleren aan toe.
- 11) De Vlaamse UiTPAS garandeert mensen in armoede een niet-stigmatiserende toegang tot het vrijetijdsaanbod. Hier werd 540.000 euro geïnvesteerd ter voorbereiding van de pas, de ontwikkeling van een technisch platform en een proefproject.
- 12) Tot slot wordt de problematiek van gekleurde armoede sterker onder de aandacht gebracht. Het Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen wordt in samenwerking met het Minderhedenforum extra gesubsidieerd (108.000 euro) voor de interculturalisering van de armoedebestrijding. Het Jaarboek van OASeS werd gewijd aan gekleurde armoede en schreef hieromtrent een aantal beleidsaanbevelingen uit. Er werd ook een kennisplatform georganiseerd door het VLAS inzake gekleurde armoede. Tot slot lanceerde ik een oproep voor projecten rond diversiteit in de mediasector met een budget van 684.000 euro.

3. Speerpunten

3.1 Kinderarmoede

Ook de urgentie van een specifieke aanpak van de kinderarmoedeproblematiek werd, samen met bovengenoemde prioriteiten, benadrukt. Kinderen hebben immers niet alleen het recht om hun talenten te ontwikkelen en alle kansen te krijgen in het leven; we moeten de nodige ondersteuning voorzien opdat elk kind in Vlaanderen hiertoe daadwerkelijk ook gelijke mogelijkheden krijgt. Met in het achterhoofd de nefaste effecten van armoede op de ontwikkeling en het welzijn van kinderen, is elk kind dat in armoede moet leven, er 1 teveel. In Vlaanderen leeft zo 11,0% van de kinderen tussen 0 en 18 jaar in een situatie waar het inkomen onder de armoederisicodrempel ligt.

Kinderen onder de armoederisicodrempel: evolutie

We weten dat langdurige periodes van armoede gedurende de kindertijd zeer nadelig zijn voor de toekomstige ontwikkeling van kinderen. De periode tussen 0 en 3 jaar blijkt cruciaal te zijn voor de intellectuele, emotionele en sociale ontwikkeling van jonge kinderen. Kinderen die in armoede leven, nemen vaak een valse start en lopen zo vroeg een achterstand op die niet meer in te halen is. We weten dat kinderen uit arme gezinnen op de leeftijd van 1 jaar gemiddeld al tegen een achterstand van 2 maanden aankijken. Kinderen die opgroeien in armoede of sociale uitsluiting krijgen dus minder kansen hun potentieel volledig te benutten en lopen als volwassenen een verhoogd risico op werkloosheid en een leven in hardnekkige armoede. Op die manier bouwt men verder aan de vicieuze cirkel van de generatiearmoede. Kinderarmoede kan ook niet los gezien worden van de armoede van de gezinnen waarin ze geboren worden en opgroeien. Ingrijpen op de leefomstandigheden van jonge kinderen is dan ook noodzakelijk. In uitvoering van het Vlaams Actieplan Kinderrechten zoek ik in het Vlaams Actieprogramma Kinderarmoede hoe nog sterker kan gefocust worden op de vroegste ontwikkeling van kinderen (VAK O.D. 5.2). In 2013 lever ik een bijdrage aan het tussentijds rapport voor het Vlaams Jeugdbeleidsplan en het Vlaams Actieplan Kinderrechten. Op basis hiervan ga ik in gesprek met mijn collega bevoegd voor Jeugd over de te nemen stappen in uitvoering van beide plannen.

De impact van armoede op het leven van kinderen is complex en wordt nog te vaak onderschat. Ik heb hiervoor op een aangehouden wijze bij de diverse beleidsactoren en – niveaus de nodige aandacht gevraagd. Om tegen 2020 een halvering van het aantal kinderen dat in armoede geboren wordt, te realiseren, dienen nog heel wat inspanningen te gebeuren. Deze situatie vraagt heel wat investeringen en expertise om de ambitieuze doelstelling uit het Pact 2020 te halen. Derhalve is een gecoördineerde aanpak op de diverse beleidsniveaus noodzakelijk.

3.1.1 Kinderarmoede bestrijden op lokaal niveau

Tijdens de vijf provinciale rondetafelconferenties in 2011 bracht ik tal van lokale actoren samen die willen bijdragen aan de aanpak van kinderarmoede. De strijd tegen kinderarmoede vergt een integrale aanpak waarbij ingezet wordt op zowel de tewerkstelling van ouders, als toegang tot diensten, inclusief kinderopvang, gezondheidsvoorzieningen en onderwijs. Ik blijf lokale actoren mobiliseren en ondersteunen in de aanpak van kinderarmoede. In dit kader heb ik in het najaar 2011 een projectoproep ‘kinderarmoede bestrijden op lokaal niveau’ gelanceerd. Deze oproep werd een groot succes: er werden 99 projectaanvragen ingediend waarbij een selectie werd gemaakt voor een totaal bedrag van 1,3 miljoen euro. In het voorjaar 2012 hernieuwde ik deze projectoproep. Ook dit maal investeer ik ruim 1 miljoen euro in 22 lokale projecten die de strijd aanbinden met kinderarmoede.

De resultaten van de provinciale dagen werden in het najaar 2012 gebundeld in een methodiekenboek “*Elk kind telt*” voor lokale actoren. Lokale besturen en actoren kunnen dit boek als basis gebruiken om werk te maken van een effectieve aanpak van de kinderarmoede binnen hun gemeente. Ik lanceerde dit boek op 25 september 2012 in het teken van de projectenmarkt “Lokale aanpak kinderarmoede” die dan plaatsvond. De vele goede, innovatieve projecten die in Vlaanderen en Brussel bestaan, zijn immers te weinig gekend. De start van een nieuwe lokale legislatuur biedt bovendien een bijzondere

opportuniteit om de nieuwe lokale besturen in Vlaanderen te sensibiliseren, enthousiasmeren en actief te ondersteunen bij hun lokaal (kinder)armoedebestrijdingsbeleid. Tal van lokale praktijken rond kinderarmoede kregen de kans zich voor te stellen en ervaringen met elkaar uit te wisselen. De dag werd aangevuld met een beleidsmatig gedeelte waar o.a. professor P. Adriaenssens, Unicef en de VVSG aan het woord kwamen.

In 2013 plan ik een evaluatie van de eerste en tweede projectperiode. Ik zal hiervoor met het Vlaams Netwerk tegen Armoede en de taskforce kinderarmoede rond tafel gaan zitten. Op basis van deze evaluatie zal ik in overleg met de leden van de VR in 2013 een derde projectoproep 'kinderarmoede bestrijden op lokaal niveau' lanceren. Opnieuw zal ik hierbij bijzondere aandacht schenken aan projecten die inzetten op gekleurde armoede. Ook projecten die in Brussel georganiseerd worden komen hierbij opnieuw in aanmerking.

Op mijn vraag lieten we een oproep plaatsen om laagdrempelige initiatieven van preventieve gezinsondersteuning te versterken of uit te breiden. Dit betrof een samenwerking met bijhorende klaverbladfinanciering tussen de ministers van Armoedebestrijding, Welzijn, Onderwijs en Sociale Economie. Het is de bedoeling om op termijn tot een structurele verankering van deze projecten te komen in het kader van het beleid gericht op de Huizen van het Kind.

In 2013 volgt er een verderzetting en evaluatie van de oproep 'versterking of uitbreiding van de integrale en laagdrempelige preventieve gezinsondersteuning met bruggen naar onderwijs en activering'.

Daarnaast subsidieer ik vzw Katrol voor de implementatie van haar werking in heel Vlaanderen. De Katrol biedt studie- en opvoedingsondersteuning aan huis voor kinderen uit het eerste en tweede leerjaar lager onderwijs via de inschakeling van studenten (in opleidingen van leerkracht, sociaal assistent,). Op die manier krijgt het schoolgebeuren een plaats binnen het kwetsbare gezin. Men wil zodoende kansarme kinderen meer kansen geven, de zelfredzaamheid van ouders verhogen en toekomstige hulp- en dienstverleners de kans bieden om met kwetsbare gezinnen in contact te komen. Het gaat om een win – win – situatie én voor de gezinnen én voor de studenten. Dit project legt de brug tussen onderwijs en welzijn.

Tenslotte wil ik nog de resultaten vermelden van de zeven jeugdbewegingen die zich in 2011 hebben geëngageerd jongeren te sensibiliseren over armoede en sociale uitsluiting. Kinderen en jongeren uit arme gezinnen vinden immers nog moeizaam hun weg naar de klassieke jeugdbeweging. Nochtans kan de jeugdbeweging een schakel zijn in de aanpak van armoede. In 2012 hebben zij mij hun slotbevindingen in het kader van hun jaarprogramma 'Armoede is een onrecht. Maak er spel van' overhandigd. Naar aanleiding van deze overhandiging heb ik extra middelen vrijgemaakt. Met deze middelen wil ik kinderen en jongeren in armoede stimuleren om lid te worden van een jeugdbeweging. Samen met de jeugdbewegingen werken de betrokken lokale besturen een methodiek uit om kinderen en jongeren in armoede aan te trekken door mogelijke knelpunten te detecteren alsook samenwerkingsverbanden te leggen. Hiervoor worden de steden begeleid door een hogeschool die de knelpunten en de successen evalueert. Dit methodologische luik wordt gefinancierd door de minister van Jeugd. Jeugdbewegingen staan open voor diversiteit. Maar ze gaan nog niet actief op zoek. Lokale besturen geven ook aan dat de draagkracht en het draagvlak vaak te klein zijn om een degelijk diversiteitsbeleid te voeren. Door het vrijmaken van 100.000 euro binnen de beschikbare kredieten wil ik hen hierbij ondersteunen. Samen met de minister bevoegd voor Jeugd zorg ik ervoor dat goede voorbeelden ontsloten en breder bekendgemaakt worden (VJP OD 4.2).

Daarbovenop ondersteun ik Betonne Jeugd vzw voor een project waarin zij een kinderwerking hebben opgestart voor kinderen die opgroeien in armoede en waarbij de jongeren van Betonne Jeugd zelf als begeleider werken. Betonne Jeugd werkt met jongeren in armoede en andere maatschappelijk kwetsbare jongeren die geen aansluiting vinden binnen het bestaande reguliere jeugdwerk.

Tot slot bleek de verankering van de buurtdiensten niet haalbaar. In samenspraak met mijn collega's van Welzijn en Sociale Economie werd de piste van een klaverblad tot structurele ondersteuning van de buurtdiensten, verlaten.

3.1.2 Kinderarmoede bestrijden op Vlaams niveau

Eind 2011 heb ik een Studio georganiseerd waarin ik binnenlandse en buitenlandse experts heb samengebracht met mensen in armoede om innovatieve beleidsstrategieën uit te denken voor de aanpak van kinderarmoede. Dit met de dubbele bedoeling de aanpak van kinderarmoede in Vlaanderen verder te intensifiëren en ter versterking van het Vlaams Actieprogramma Kinderarmoede. Hieruit werd geconcludeerd dat er nood is aan de verdere ontwikkeling van een strategische langetermijnvisie over de aanpak van kinderarmoede zodat de verhoogde aandacht voor de aanpak van deze problematiek een structureel en continu gegeven wordt, ook na deze legislatuur. Om tot deze gedragen visie te komen, moet een mentaliteitswijziging in de brede samenleving tot stand gebracht worden. Om het maatschappelijk draagvlak voor de aanpak van kinderarmoede te vergroten, ontwikkel ik een business/society case in opdracht van de Vlaamse Regering en in samenwerking met een taskforce, samengesteld uit een aantal academici, vertegenwoordigers van het middenveld en van de mensen in armoede. Het gaat hierbij niet alleen om een financiële kosten/baten analyse maar ook over het in kaart brengen van de maatschappelijke return van een vroege interventie bij de bestrijding van kinderarmoede.

Het ligt verder in mijn bedoeling om op basis van de aanbevelingen uit de Studio en in overleg met de verschillende bevoegde ministers het Vlaams Actieprogramma Kinderarmoede bij te sturen om op een volgehouden manier de kinderarmoede tegen 2020 te halveren. Hiermee geef ik tegelijk uitvoering aan het Vlaams kinderrechtenbeleid. De Vlaamse Regering selecteerde bovendien 13 grote maatschappelijke thema's waarvoor een transitie dient teweeg gebracht te worden, en dit via samenwerking tussen verschillende beleidsdomeinen en in partnerschap met tal van stakeholders (ondernemers, onderzoekers, verenigingen en burgers). Door gezamenlijke actie wenst men tot duurzame en innovatieve oplossingen te komen voor elk van de thema's. Het bestrijden van kinderarmoede vormt een van deze thema's.

In 2013 zal ik de internationale wetenschappelijke aanbevelingen van STUDIO verder gebruiken om het Vlaams Kinderarmoedeplan te versterken en stel ik samen met de taskforce kinderarmoede een lange termijn strategisch plan op om kinderarmoede te bestrijden.

In opvolging van een van de aanbevelingen uit de Studio heb ik eveneens reeds een expertentafel georganiseerd omtrent de warme overgang tussen kinderopvang en onderwijs. Kinderopvang en kleuteronderwijs hebben immers een belangrijke sociale functie, met name het bevorderen van maatschappelijke integratie en het tegengaan van uitsluitingsmechanismen. Door een sterkere samenwerking en uitwisseling tussen de verschillende domeinen (Onderwijs en Welzijn) willen we hiermee een betere overgang realiseren voor de kinderen die op vroege leeftijd reeds een achterstand hebben opgelopen. In overleg tussen de verschillende bevoegde instanties pogen wij hier te komen tot een concreet actieplan.

Tot slot kijk ik uit naar de resultaten van het door mij gefinancierde project '*De Gezinsbond voor iedereen*'. Dit project heeft tot doel te werken aan preventie en bestrijding van kinderarmoede in een weldoordacht en integraal project voor de hele Gezinsbond. Het zet in op vier sporen, namelijk breed draagvlak creëren voor de bestrijding van kinderarmoede, good practices creëren in zoveel mogelijk lokale afdelingen van de Gezinsbond, alle medewerkers activeren en responsabiliseren en tot slot een solidaire stem in de maatschappij versterken.

3.1.3 Kinderarmoede bestrijden op Federaal niveau

Ik heb er sterk voor gepleit om de problematiek van kinderarmoede op te nemen in het Nationaal Hervormingsprogramma (NHP), gelijklopend aan de opname in het Vlaams Hervormingsprogramma (VHP). Onder de noemer van sociale inclusie lezen we bijgevolg in het NHP dat de federale overheid in overleg met de deelentiteiten een realistisch plan zal uitwerken om de kinderarmoede terug te dringen. Ik zal hier mijn volle medewerking aan verlenen. Ik zal er ook blijven op aandringen om bij de opmaak van een nieuw plan de doelgroep op een structurele manier te betrekken.

3.1.4 Kinderarmoede bestrijden op Europees niveau

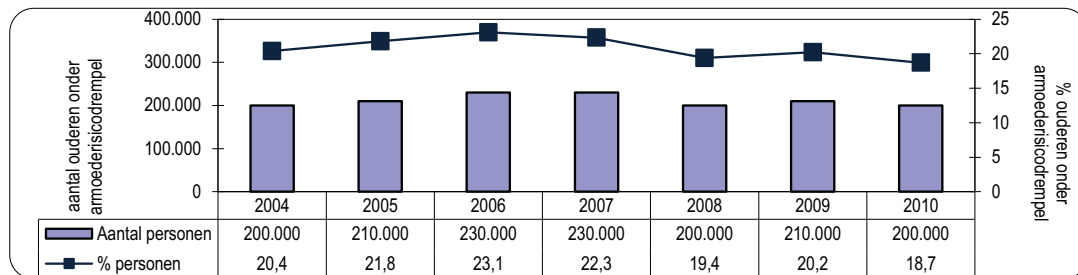
Europa werkt ook aan een Europese aanbeveling rond kinderarmoede in opvolging van het Belgisch voorzitterschap van de EU dat de strijd tegen kinderarmoede, mede op mijn verzoek, tot een prioriteit had gesteld. Deze Europese aanbeveling wordt eind 2012 bekend gemaakt. Ik neem alvast het engagement om actief mee te werken aan de realisatie van deze aanbeveling. Ik heb er daarnaast ook op aangedrongen de problematiek van kinderarmoede op te nemen in het jaarprogramma van het Comité van de Regio's.

Door in te zetten op al deze niveaus in de strijd tegen kinderarmoede, creëren we een ruim en sterk draagvlak dat niet alleen vandaag en morgen, maar over een lange termijn duurzame vruchten zal afwerpen.

3.2 Ouderen, armoede en vereenzaming

Zoals uit de armoedemonitor blijkt, vormen ook ouderen een bijzondere risicogroep. Ondanks het feit dat het aantal ouderen onder de armoederisicodrempel de laatste jaren lichtjes lijkt af te nemen, leven in 2010 ongeveer 200.000 ouderen in armoede. We stellen onder meer vast dat bijna 30% van de Vlaamse ouderen slechts over een maandelijks inkomen tussen 500 en 999 euro beschikt, terwijl een verblijf in een woonzorgcentrum gemiddeld 1286 euro per maand kost⁶. Bovendien stellen we vast dat 75-plussers, alleenstaande oudere vrouwen en allochtone ouderen een nog hoger armoederisico lopen.

Ouderen onder de armoederisicodrempel: evolutie

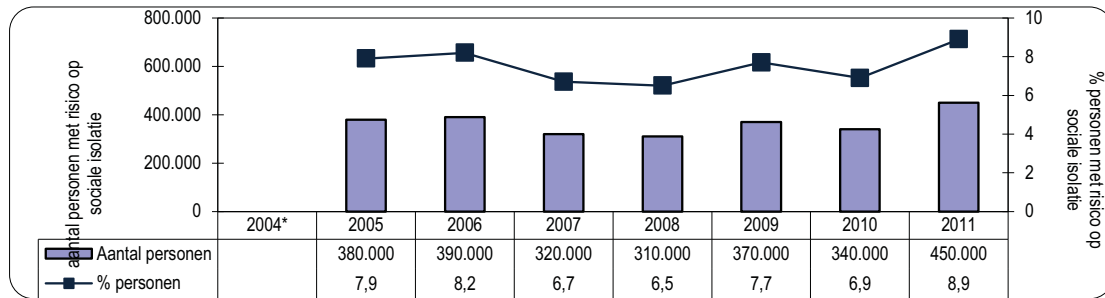

Armoede is niet alleen een zaak van 'te weinig geld hebben'. Leven in armoede brengt bijzonder stresserende situaties mee op alle levensdomeinen: slechte huisvesting, slechte gezondheid, zet relaties onder druk, heeft effect op de opleiding, op tewerkstelling, beperkt de mobiliteit,... Kortom, ten gevolge van verschillende uitsluitingsmechanismen blijven mensen in armoede vaak ook verstoken van ondersteunende sociale contacten. De veranderende samenleving waarin de levensloop van mensen steeds complexer wordt, maakt het er niet gemakkelijker op. In die veranderende context zijn

⁶ Vlaamse Ouderenraad (2010). Armoede bij ouderen. Beleidsaanbevelingen

relaties tussen de generaties minder vanzelfsprekend en minder stabiel. Uit onze armoedemonitor blijkt dat dit fenomeen het afgelopen jaar een opmerkelijke stijging kende. In 2011 had bijna 9% van de meerderjarige Vlamingen (ongeveer 450.000 personen) minder dan wekelijks contact met zijn of haar bureu, niet-inwonende familie of vrienden/kennissen. Deze groep loopt een verhoogd risico op sociale isolatie. Bij ouderen blijkt deze problematiek zich nog sterker door te zetten. Tot 40% van de ouderen in armoede leeft sociaal geïsoleerd⁷. Dit is het gevolg van hun afnemende mobiliteit en het wegvallen van personen uit hun directe sociale omgeving (partner, familie, vrienden).

Percentage en aantal personen van 18 tot 85 jaar dat minder dan wekelijks contact heeft met bureu, met niet-inwonende familie of met vrienden/kennissen

Niettemin zijn sociale contacten voor de samenhang en de solidariteit binnen de samenleving nog nooit zo belangrijk geweest als vandaag. Armoede kan maar opgelost worden wanneer structurele uitsluiting wordt aangepakt. De projectoproep inzake de aanpak van armoede bij ouderen wil hiertoe bijdragen. Ik stel 250.000 euro ter beschikking van kleinschalige projecten die gericht zijn op de bestrijding van eenzaamheid en sociale uitsluiting bij ouderen, en in het bijzonder bij ouderen in armoede. Met deze projecten wens ik wederzijds een duurzame relatie tussen generaties te stimuleren. Deze visie sluit ook perfect aan bij het Europees jaar van het actief ouder worden en intergenerationele solidariteit. Ook inzake deze projectoproep schenk ik bijzondere aandacht aan projecten die inzetten op gekleurde armoede. Ook projecten die in Brussel georganiseerd worden, komen hierbij in aanmerking

Ik dring ook aan op een breed maatschappelijke mobilisatie om armoede en sociale uitsluiting in Vlaanderen aan te pakken. De aandachtsambtenaren van het horizontaal permanent armoedeoverleg hebben in samenwerking met de Vlaamse Ouderenraad, alvast een denkdag gehouden over initiatieven die de aanpak van armoede en sociale uitsluiting bij ouderen kunnen versterken. Vanuit de optiek dat armoede niet enkel een financieel probleem is, maar ook vaak te maken heeft met een probleem van wonen, een zwakkere gezondheid, een beperkte deelname aan het sociale leven en ontoereikende informatie, werden hier rond verschillende werkgroepen opgericht. Vanuit de werkgroepen werden aanbevelingen geformuleerd. Op basis van de resultaten van deze denkdag, zal ik nagaan welke extra maatregelen kunnen genomen worden in de strijd tegen armoede en sociale uitsluiting bij ouderen. Deze doelstelling sluit naadloos aan bij de betrachtingen van het Vlaams ouderenbeleidsplan. Dit plan poogt de toegang van elke oudere tot de economische, sociale en culturele rechten te waarborgen.

Ik heb de Werelddag van verzet tegen armoede en sociale uitsluiting op 17 oktober dan ook aangegrepen om een grootschalige campagne te voeren tegen armoede en sociale uitsluiting bij ouderen.

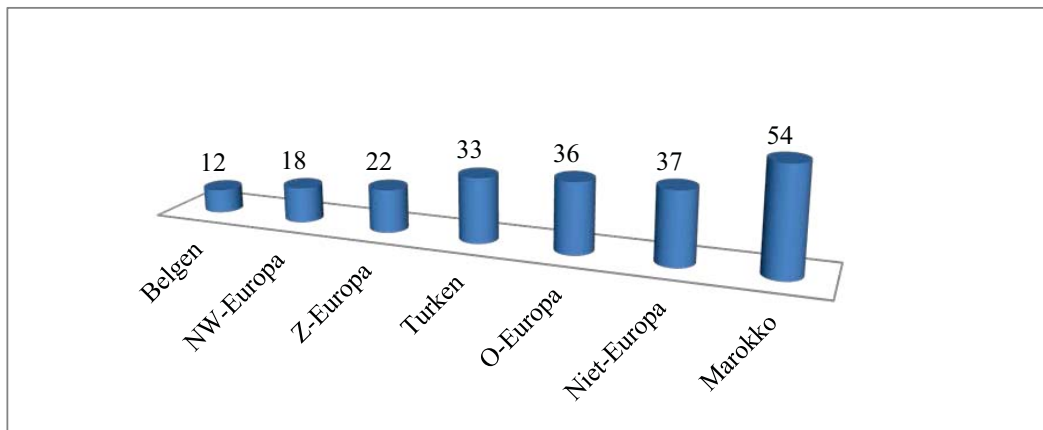
In 2013 volg ik de geselecteerde projecten “armoede en eenzaamheid bij ouderen” verder op.

⁷ Koning Boudewijnstichting (2012). Oud wordt je niet alleen. Een enquête over eenzaamheid en sociaal isolement bij ouderen in België.

3.3 Etnisch-culturele minderheden en armoede

Personen van etnisch-culturele afkomst hebben een veel grotere kans om in armoede terecht te komen. De armoedecijfers voor personen van niet-Europese herkomst, gemeten volgens inkomen, zijn hallucinant. Dit blijkt uit het Jaarboek armoede en sociale uitsluiting 2011 van het Centrum Ongelijkheid, Armoede, Sociale Uitsluiting en de Stad van de Universiteit Antwerpen (OASeS). Zo blijken personen van niet-Europese herkomst onderhevig te zijn aan een armoederisico dat 3 tot 4 maal hoger ligt dan de mensen van autochtone origine.

Percentage personen dat in armoede leeft volgens origine

De gekende hefboomen in de strijd tegen armoede, blijken minder effectief te werken voor personen van buitenlandse herkomst. Het gaat dan bijvoorbeeld over het hebben van een diploma en een job. Ook onrustwekkend is dat een op vijf kinderen van buitenlandse herkomst een verhoogde kans heeft om in armoede terecht te komen. We stellen ook vast dat amper een vierde van de vrouwen met een niet-Europese nationaliteit actief is op de arbeidsmarkt. Ik vind het dan ook uitermate belangrijk hier voldoende aandacht aan te besteden en op zoek te gaan naar mogelijke oorzaken en oplossingen in de strijd tegen het verhoogd armoederisico waarmee deze bevolkingsgroep wordt geconfronteerd.

Ik heb in het verlengde hiervan ook aan het Vlaams Armoedesteunpunt (VLAS) gevraagd een kennisplatform te organiseren over 'de actieve inclusie van vrouwen van buitenlandse herkomst'. Dit vond plaats op 7 juni 2012 en had als doel te brainstormen over hoe de armoede bij vrouwen van buitenlandse afkomst terug te dringen. Hierbij brachten we mensen uit de overheid, het werkveld, de onderzoekswereld en ervaringsdeskundigen van buitenlandse herkomst samen. De deelnemers debatteerden rond drie deelthema's: de combinatie van werk en gezin, emanciperende arbeidsmarktinstrumenten en (drempels tot) capaciteitsopbouw. Hieruit konden we beleidsaanbevelingen, uitdagingen voor de praktijk en nieuwe onderzoeksvragen distilleren.

Deze aanbevelingen werden op 6 september 2012 door de leden van het horizontaal PAO verder uitgediept. Het ligt in mijn bedoeling dit verder te bespreken met mijn collega-minister, bevoegd voor integratie, in aansluiting op de werkzaamheden die gebeuren binnen de werkgroep gekleurde armoede. De resultaten van beide oefeningen moeten leiden tot een meer coherent en efficiënt geheel aan maatregelen in de strijd tegen armoede bij personen van etnisch-culturele minderheden.

In het kader van de aanpak van gekleurde armoede verleende ik ook een subsidie aan Verbruikersateljee vzw als tegemoetkoming in de kosten van het project "*Het Energiebad, een coachingsproject voor mensen in armoede*". Met 'het Energiebad' wil het Verbruikersateljee groepen van kwetsbare vrouwen samenbrengen rond het thema energie. In dit project werd zeer specifiek gewerkt naar vrouwen van diverse origine met de bedoeling iedereen te informeren en samen te

analyseren hoe op het energieverbruik en de energiekost kunnen bespaard worden. Daarnaast ondersteun ik ook het project ‘*Sesam op onderzoek*’ van Verbal Vision vzw. Een intercultureel en participatief jeugdliteratuurproject voor en door kinderen en hun (groot)ouders met als doel bevordering van de leescultuur in kwetsbare gezinnen door via een participatief proces boeken te creëren die aansluiten bij de leefwereld van deze kwetsbare kinderen en hun (groot)ouders.

Bij elke maatregel en actie die ondernomen wordt binnen mijn bevoegdheid vraag ik aandacht voor de problematiek van gekleurde armoede. Dit onder meer door bij de selectie en beoordeling van de projecten, het betrekken en bereiken van deze doelgroep als een meerwaarde te zien.

Tot slot coördineert het Vlaams Netwerk tegen Armoede samen met het Minderhedenforum, Cera en de Vlaamse overheid, op initiatief van de minister van Welzijn, een project om de stem van mensen in armoede die behoren tot etnisch-culturele minderheden, te versterken. Er wordt gewerkt aan een inclusief en gekleurd beleidsadvies en aan de ontwikkeling van methodieken om participatief te werken met mensen in armoede van diverse etnische achtergronden.

3.4 Automatische rechtentoekenning

Hoewel er in Vlaanderen heel wat sociale rechten bestaan (bijvoorbeeld school- en studietoelagen, huurpremie, enz.), krijgen sommige personen toch niet alle voordelen waar ze recht op hebben. Vaak zijn personen in armoede verstoken van deze sociale rechten omdat ze niet weten dat ze bestaan of omdat ze niet in staat zijn om ze aan te vragen,... Om hierop een antwoord te bieden, is de automatische toekenning van sociale rechten geformuleerd als een apart sleutelproject binnen het Meerjarenprogramma Slagkrachtige Overheid. Dit sleutelproject kadert binnen de strategische doelstelling 3 van het meerjarenprogramma en heeft als doel de dienstverlening door de Vlaamse Overheid te verbeteren door innovatie van werkwijze en instrumenten.

Mijn administratie heeft een inventaris gemaakt van alle sociale rechten en gaat samen met de bevoegde beleidsdomeinen na of deze sociale rechten automatisch zouden kunnen worden toegekend. Wat betreft de huurpremie werd de automatische toekenning mee opgenomen als aandachtspunt bij de uitwerking van de regeling waardoor de huurpremie nu automatisch kan toegekend worden. Mijn collega, bevoegd voor het woonbeleid, voerde deze Vlaamse huurpremie in voor personen die vijf jaar of langer op de wachtlijst staan voor een sociale woning. Voor de school- en studietoelage bevindt dit proces zich momenteel op kruissnelheid. In afwachting van een volledige operationalisering wordt wel al ingezet op een meer proactieve toekenning van deze school- en studietoelagen. Dit dossier kan een belangrijke doorbraak vormen en kan een precedent zijn voor de automatische toekenning van heel wat andere (sociale) rechten en voordelen.

Daarnaast zijn nog 3 pilootprojecten geselecteerd in het kader van de automatische toekenning van rechten: de ouderbijdrage voor de gesubsidieerde kinderopvang van Kind en Gezin, de vrijstelling inschrijvingsgeld in het volwassenenonderwijs en de MOBIB-kaart van De Lijn.

Ik maak met mijn collega's uit de Vlaamse Regering afspraken over de verder te zetten stappen om ook alle andere (sociale) rechten zoveel mogelijk te automatiseren binnen de beschikbare budgetten of – waar dat onmogelijk blijkt – in te zetten op een proactieve toekenning of een vereenvoudiging van de aanvraagprocedure. Op die manier dragen wij bij in de strijd tegen onderbescherming en de non-take-up van bepaalde rechten, in het bijzonder voor de meest kwetsbare burgers uit onze samenleving.

In het kader van de verdere implementatie en sensibilisering rond het automatisch toekennen van (sociale) rechten of inzetten op een proactieve toekenning of een vereenvoudiging van de aanvraagprocedure van bepaalde rechten, breng ik een nota op de Vlaamse Regering en plan ik een Vlaamse studiedag hierrond.

Op federaal niveau blijf ik aandringen op de automatische toekenning van het Omnio-statuuat vermits heel wat (sociale) rechten en voordelen aan dit statuut verbonden zijn. Ik dring samen met mijn collega van Bestuurszaken aan op een vlotte samenwerking tussen alle betrokken actoren, in het bijzonder de dienstenintegratoren, om de gegevensuitwisseling tussen overheden op snelle, performante en open manier toe te laten.

Ik gaf het Vlaams Armoedesteunpunt opdracht om de goede praktijken rond automatische rechtentoekenning bij lokale besturen in kaart te brengen. Op basis van de resultaten van deze studie, zal ik in 2013 verder actie ondernemen om lokale besturen te ondersteunen bij het proactief toekennen van rechten.

Om de lokale besturen te ondersteunen en goede praktijkvoorbeelden zo maximaal mogelijk te verspreiden zal ik de resultaten van de studie van het Vlaams Armoedesteunpunt met betrekking tot automatische toekenning van rechten op lokaal vlak maximaal verspreiden.

Naar de toekomst toe moeten we met het principe van automatische rechtentoekenning al rekening houden van bij de opmaak van nieuwe regelgeving. Dit principe werd als aandachtspunt mee opgenomen in de armoedetoets.

Daarnaast ondersteun ik het Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen in het project *‘Iedereen gelijk voor de wet?’*. Dit project is ontstaan vanuit de vaststelling dat mensen in armoede niet altijd een beroep doen op al hun rechten al dan niet uit angst of onwetendheid. Vanuit een grondrechten-perspectief poogt men op die manier te werken aan een verbeterde rechtspositie en in het algemeen aan betere levensomstandigheden voor de mensen in armoede. Via dit project wil het Vlaams Netwerk de juridische actoren sensibiliseren omtrent de armoedeproblematiek en acties ondernemen zodat op termijn maatregelen voor iedereen op een gelijke manier juridisch afdwingbaar zijn.

3.5 Armoedetoets

Om een duurzaam armoedebestrijdingsbeleid te kunnen voeren, is het belangrijk dat nieuwe beleidsmaatregelen systematisch worden getoetst op hun gevolgen voor mensen in armoede, en dit alvorens ze in uitvoering worden gebracht. Hiertoe is een armoedetoets in ontwikkeling die zal nagaan of een voorgenomen beleidsmaatregel de kloof tussen mensen in armoede en mensen zonder armoede-ervaring vergroot of net verkleint. Neemt de inkomensongelijkheid toe of af? Kunnen mensen in armoede makkelijker of moeilijker volwaardig participeren aan de samenleving? Zijn diensten voor hen even toegankelijk of worden ze met bijkomende drempels geconfronteerd? Het is de bedoeling dergelijke effecten voor mensen in armoede in beeld te brengen vooraleer uitvoering wordt gegeven aan nieuwe beleidsmaatregelen, zodat deze nog voor ze inwerking treden, kunnen worden bijgestuurd. Zolang elke maatregel niet getoetst wordt op effecten bij kansarme groepen, zullen immers ongewenste en onbedoelde effecten voor deze doelgroep blijven ontstaan.

Het afgelopen jaar hebben drie proefprojecten plaatsgevonden in samenwerking met mijn collega-minister bevoegd voor Welzijn en voor Wonen. Zo is de armoedetoets toegepast op de kindpremie, de maximumfactuur in de thuiszorg en de regelgeving met betrekking tot de sociale verhuurkantoren. Voor deze drie projecten heb ik externe expertise ingehuurd en gefinancierd. Er wordt nog overlegd voor een vierde proefproject in samenwerking met mijn collega voor Werk.

Om de toets tot een gebruiksvriendelijk instrument te maken, zal hij worden geïntegreerd in de Reguleringsimpactanalyse (RIA).

Het is de bedoeling de armoedetoets in twee fasen uit te voeren. Bij het nemen van een nieuwe beleidsmaatregel, zal in een eerste fase een ‘quickscan duurzame ontwikkeling’ worden uitgevoerd om

na te gaan of er een effect is voor mensen in armoede. Indien dit het geval is, zal een meer diepgaande armoedetoets moeten uitgevoerd worden zodat alle mogelijke effecten op personen in armoede in kaart worden gebracht en op basis van de evaluatie een bijsturing van de beleidsmaatregel kan worden gerealiseerd. De quickscan armoede, als deel van de duurzame ontwikkelingstoets, wordt nog dit jaar op de Vlaamse regering besproken.

In 2013 volg ik de implementatie van de armoedetoets verder op en versterk ik de rol van de aandachtsambtenaren armoede bij de uitvoering ervan.
--

4. Strategische aanpak armoede op lange termijn

4.1 Permanent armoedeoverleg

4.1.1. Vlaams Actieplan Armoedebestrijding

Het armoededecreet verplicht de Vlaamse Regering binnen twaalf maanden na haar aantreden een Vlaams Actieplan Armoedebestrijding (VAPA) op te stellen dat over een periode van vijf jaar loopt. Het VAPA 2010-2014 kwam tot stand in samenwerking met de vertegenwoordigers (aandachtsambtenaren) van alle beleidsdomeinen, binnen het permanent armoedeoverleg (PAO) van de Vlaamse overheid, met participatie van de doelgroepen in partnerschap met het Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen en verschillende stakeholders. Het is de verantwoordelijkheid van elke minister van de Vlaamse Regering om de doelstellingen, die in het plan omschreven staan, te realiseren, binnen zijn of haar beleidsdomein en waar nodig in samenwerking met de collega-ministers. Het actieplan wordt jaarlijks opgevolgd via voortgangsrapporten.

Op 20 april 2012 hechtte de Vlaamse Regering haar goedkeuring aan het tweede voortgangsrapport van het VAPA. In tegenstelling tot vorig voortgangsrapport was deze keer ook voorzien in een bijsturing van het Plan. Een korte stand van zaken van de belangrijkste prioriteiten inzake dit rapport vindt u in de inleiding van deze beleidsbrief. We stellen hierbij vast dat de uitvoering van het VAPA momenteel op kruissnelheid geraakt en quasi alle acties lopende zijn. De Vlaamse Regering besliste tevens tot de opmaak van een business/societycase rond kinderarmoede en de opstart van werkgroepen rond de specifieke aanbevelingen uit het verslag van de Studio Kinderarmoede.

De huidige cijfers bewijzen alvast dat verdere blijvende inspanning nodig zijn op de totaliteit van het VAPA. Als Vlaamse Regering zijn we ons hier uitermate van bewust en blijven we armoedebestrijding en in het bijzonder kinderarmoedebestrijding, een prioritaire rol toekennen.

Ik leg het Voortgangsrapport voor het jaar 2012 voor aan de Vlaamse Regering uiterlijk 1 april 2013.
--

4.1.2. Horizontaal permanent armoedeoverleg

Het horizontaal permanent armoedeoverleg (Horizontaal PAO) bestaat uit alle aandachtsambtenaren uit de verschillende departementen en agentschappen van de Vlaamse administratie, medewerkers van het Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen, vzw De Link, het interfederale Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting en de vzw De Link.

Het horizontaal PAO vormt het kruispunt waar informatie vanuit de verschillende beleidsdomeinen en – niveaus samenkomen. Het Horizontaal PAO is een denktank waar ideeën worden ontwikkeld om armoede uit te sluiten. Het overleg werd versterkt door het toepassen van participatieve overlegmethoden, veelvuldige deelname van experts ter zake en het gezamenlijk bezoeken van initiatieven armoedebestrijding. Ik heb het afgelopen jaar het horizontaal PAO regelmatig samengeroepen. Thema's als gekleurde armoede, armoede en eenzaamheid bij ouderen, de versterking van de inzet van ervaringsdeskundigen in armoede en sociale uitsluiting en armoede bij kinderen en jongeren zijn tijdens het HPAO in 2012 besproken. De verslagen van dit permanent overleg, alsook de verslagen van de Verticale permanente armoedeoverleggen, maken integraal deel uit van het jaarlijkse Voortgangsrapport VAPA.

De inschakeling van de aandachtsambtenaren in de toekomstige armoedetoets zal ervoor zorgen dat het transversale denken rond armoedebestrijding verder wordt verankerd in het Vlaamse overheidsapparaat.

Ook in 2013 zal ik het Horizontaal PAO regelmatig samenroepen. Op de agenda staat alvast onder meer de bestrijding van kinderarmoede, uitrol TAO-werking, rol van de aandachtsambtenaren inzake de armoedetoets, voortgangsrapport VAPA 2013 en een themadag rond automatische rechtentoekenning.

4.1.3. Verticaal permanent armoedeoverleg

Per beleidsdomein wordt het verticaal permanent armoedeoverleg (PAO) georganiseerd met de bedoeling de specifieke beleidsinitiatieven van het betreffende beleidsdomein te toetsen aan de ervaringen van de mensen in armoede. Zo organiseert iedere Vlaamse minister het VPAO in overleg met het Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen. Ook de aandachtsambtenaren nemen deel aan dit verticaal overleg binnen hun beleidsdomein, zodat zij de algemene visie en beleid inzake armoedebestrijding kunnen blijven bewaken.

Ik blijf de collega – ministers aanmoedigen om waar mogelijk en waar relevant financiële ondersteuning voor het Vlaams Netwerk te voorzien om, bijkomende thema's op te nemen, hierrond te werken met andere armoedeorganisaties en hieromtrent een verticaal PAO te organiseren.

Ik heb aan mijn collega's van de Vlaamse Regering opnieuw gevraagd expliciet aandacht te besteden aan een luik armoedebestrijding bij de opmaak van hun beleidsbrief 2013 en de beheers- en managementovereenkomsten. In alle beheers- en managementovereenkomsten die momenteel passeren langs de Vlaamse Regering wordt waar relevant de link met het VAPA gemaakt.

Net als in 2012 heb ik de Vlaamse Regering gevraagd om in hun beleidsbrief 2013 aan te geven hoe hij of zij aan armoedebestrijding zal doen.

Bijkomend heb ik hen opnieuw gevraagd om een VAPA-paragraaf op te nemen in de memorie van toelichting van de Begroting 2013 van de respectievelijke beleidsdomeinen. Concrete budgetten en timing zijn immers een essentieel onderdeel van een effectief armoedebestrijdingsbeleid.

Aan alle collega's binnen de Vlaamse Regering werd gevraagd om een VAPA-paragraaf op te nemen in de memorie van toelichting van de Begroting 2013 van de respectievelijke beleidsdomeinen.

4.1.4. Participatie van mensen in armoede

Een van de mogelijkheden om participatief te werken, is via het inschakelen van ervaringsdeskundigen in de armoede en sociale uitsluiting. Ervaringsdeskundigen bezitten heel wat kennis over problemen waarmee personen in armoede geconfronteerd worden en hebben geleerd deze kennis in te zetten om de kloof te overbruggen. In het Vlaamse actieplan armoedebestrijding 2010-2014 is hieraan terecht extra aandacht aan besteed. Toch merken we op dat het moeilijk blijft om organisaties te stimuleren om te werken met ervaringsdeskundigen. De inzet van deze ervaringsdeskundigen vraagt vaak een investering van tijd en middelen zonder dat er hierdoor direct een opbrengst wordt gegenereerd. Op lange termijn heeft de inzet van deze ervaringsdeskundigen onomstotelijk een meerwaarde. In het kader van het VLAS onderzoeken we de mogelijkheden voor een kosten-batenonderzoek van de inzet van deze ervaringsdeskundigen.

Het project Teams voor Advies en Ondersteuning (TAO) van vzw De Link wil tegemoet komen aan deze verzuchting door organisaties inzicht te bieden in de armoede-mechanismen van binnenuit, door te werken met een team met opgeleide ervaringsdeskundigen. In 2012 werd het TAO-project na evaluatie binnen beschikbare kredieten structureel verankerd binnen de lokale diensteneconomie. Ik

ondersteun dit project samen met de collega ministers van Welzijn en Sociale Economie en 4 Vlaamse provinciebesturen.

De Teams Advies en Ondersteuning (TAO) stellen een pool van ervaringsdeskundigen ter beschikking van besturen en organisaties om hun armoedebeleid zo effectief mogelijk te organiseren. Om de TAO werking over heel Vlaanderen uit te rollen, plan ik binnen de beschikbare middelen in 2013 een verhoging van het budget.

4.2 De strijd tegen armoede is een zaak van iedereen

Uiteraard zal het drukken van de armoedecijfers niet alleen een zaak van de Vlaamse Regering en lokale partners zijn. Ook op Europees, federaal, lokaal en Brussels vlak moeten belangrijke maatregelen genomen worden. Het is uitermate belangrijk om in de bestrijding van armoede samen te werken met andere beleidsniveaus, maar ook met andere actoren (middenveldorganisaties, hulp- en dienstverleners, bedrijfsleven, onderzoekers) en niet in het minst met mensen in armoede en hun organisaties zelf.

4.2.1. Europa

Europa heeft in haar Europa 2020 strategie belangrijke doelstellingen opgenomen inzake armoedebestrijding in de lidstaten. Vlaanderen heeft in dat kader niet alleen een belangrijke rol te vervullen in het realiseren van die doelstellingen, maar mijn wens is dat Vlaanderen ook actief bijdraagt aan de uitbouw van een doeltreffend Europees armoedebestrijdingsbeleid. De twee belangrijkste instrumenten daarvoor zijn het Nationaal Hervormingsprogramma en het Belgisch Platform tegen Armoede en Sociale Uitsluiting. In 2011 werd voor het eerst een Nationaal Hervormingsprogramma opgemaakt in opdracht van de Europese Commissie. Dit jaar werd de tweede stand van zaken opgemaakt. Via het Vlaams Hervormingsprogramma leverde ik een bijdrage aan het Nationaal programma. Ik heb daarbij gefocust op de maatregelen die genomen werden in uitvoering van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding met bijzondere aandacht voor de strijd tegen kinderarmoede en armoede bij ouderen.

Om de betrokkenheid van alle stakeholders bij de opmaak van het Nationaal Hervormingsprogramma te garanderen werd in 2011 de Werkgroep Acties van het Nationaal Actieplan Sociale Inclusie hervormd tot het Belgisch Platform tegen Armoede en Sociale Uitsluiting naar analogie met het Europese Platform Armoede en Sociale Uitsluiting. Het Belgisch Platform vormt het centrale overlegorgaan voor de voorbereiding en opvolging van het Europese en Belgische beleid op gebied van de strijd tegen de armoede en sociale uitsluiting. Ik heb deelgenomen aan elke bijeenkomst van dit Belgisch Platform in 2012.

In overleg met de VR lever ik ook in 2013 een bijdrage aan het Nationaal Hervormingsprogramma.

Ik blijf in 2013 de werkzaamheden van het Belgisch Platform tegen Armoede en Sociale Uitsluiting opvolgen, waarbij ik focus op kinderarmoede en gekleurde armoede.

Er komt tevens een nieuwe programmatieperiode aan voor ESF en EFRO. In dit kader heb ik een pleidooi gehouden om een belangrijk deel van deze middelen voor te bestemmen voor de strijd tegen armoede en sociale uitsluiting

Vanuit mijn bevoegdheid van armoede zal ik samen met de ministers bevoegd voor Werk en Sociale Economie er voor ijveren dat binnen ESF een belangrijk deel van de middelen gaat naar sociale inclusie en armoedebestrijding.

De recente beslissing van Europa i.v.m. de afbouw van de *voedselhulpprogramma's* leidde tot heel wat ongerustheid binnen het werkveld. Ook in België was een daling merkbaar van het aantal voedingswaren dat voedselbanken krijgen vanuit de distributiesector en warenhuizen. Extra inspanningen in dit kader konden dan ook niet uitblijven gezien de groep van mensen voor wie deze voedselhulp noodzakelijk is.

In mei 2012 startte een pilootproject dat de intentie had om het tekort aan voedselpakketten aan te pakken en daarmee de voedseloverschotten van warenhuizen een nieuwe bestemming te geven. Dit project kende een groot succes. Ik heb dan ook beslist om te zoeken naar manieren om dit pilootproject uit te rollen over heel Vlaanderen met een betrokkenheid van de andere actoren die belangrijk zijn in dit verhaal zoals de sociale restaurants en de sociale kruideniers.

Ik engageer me om via sociale innovatie de projectontwikkeling van het belangrijke voedselproject verder te ondersteunen en te onderzoeken, in overleg met mijn collega bevoegd voor sociale economie, wat de mogelijkheden zijn voor verdere uitrol.

Ondertussen ging ik ook aan tafel zitten met het Federaal Agentschap voor Voedselveiligheid (FAVV) en COMEOS, de vertegenwoordiger van handelaars, om samen na te gaan, uiteraard zonder afbreuk te doen aan de voedselveiligheid, hoe de regels rond onder meer traceerbaarheid van voedsel kunnen vereenvoudigd worden. Voor vrijwilligersorganisaties brengen die strenge regels immers een zware administratieve last met zich mee. Ook hier werd vooruitgang geboekt. Het FAVV publiceerde een nieuwe omzendbrief die deze vereenvoudiging effectief mogelijk maakt.

Dit jaar zal ik samen met COMEOS een folder verspreiden naar de warenhuizen om hen op te roepen om mee te werken aan de strijd tegen voedselverspilling en hen te stimuleren om dit voedsel een nieuwe, sociale herbestemming te geven.

Tenslotte heb ik ook samen met mijn collega's van de Vlaamse regering aangeklopt bij de Europese Commissie om deze te overtuigen om de voedselhulpprogramma's te redden. En met succes. De Europese Commissie bezweek onder de druk die ook door het Europees Parlement verder werd opgevoerd, en besliste om het programma tot 2014 te behouden. Verdere druk zal nodig zijn om deze noodzakelijke voedselhulpprogramma's ook na 2014 te garanderen.

4.2.2 Interfederale samenwerking via IMC

Armoedebestrijding is een thematiek waarbij afstemming met de federale overheid noodzakelijk is om belangrijke stappen vooruit te zetten. Heel wat federale bevoegdheden hebben een grote impact op mensen in armoede of kunnen de impact van Vlaamse maatregelen op dat vlak vergroten.

De Interministeriële Conferentie Sociale Integratie en dan vooral de Permanente Werkgroep Armoede die op mijn vraag binnen de Conferentie is opgericht in 2011, is een belangrijke samenwerkingsstructuur tussen de federale Staat en de Gemeenschappen en de Gewesten waarbinnen die afstemming gerealiseerd kan worden.

Onder meer volgende punten werden dit jaar binnen de Permanente Werkgroep Armoede besproken: het Nationaal Hervormingsprogramma en haar sub-targets, stand van zaken van het samenwerkingsakkoord Armoedebestrijding, knelpunten inzake automatische rechtentoekenning, voorstelling en inhoudelijke discussie rond tweejaarlijks verslag van het Interfederaal steunpunt voor armoedebestrijding, voorstelling goede praktijken kinderarmoede, stand van zaken andere werkgroepen (dakloosheid, Roma, digitale kloof, solidair wonen en schuldenoverlast),...

In 2013 blijf ik in de Permanente Werkgroep Armoede de bestrijding van kinderarmoede als prioriteit naar voren schuiven. Daarnaast zal ik pleiten voor een doorgedreven automatische toekenning van federale sociale rechten en premies. Ook gekleurde armoede blijft op de agenda staan.

Geconfronteerd met een stijgende armoedeproblematiek werd in 2008 het eerste federale plan armoedebestrijding opgemaakt. Het plan bevat specifieke maatregelen op het gebied van lonen, werk, gezondheid, huisvesting, toegang tot energie en overheidsdiensten. Verder heeft de federale regering een permanente barometer in het leven geroepen om de armoede te meten. Het tweede Federaal plan Armoedebestrijding werd op 14 september 2012 goedgekeurd door de ministerraad. Het plan is gespreid over zes strategische doelstellingen die hun oorsprong vinden in het Nationaal Hervormingsprogramma, het Nationaal Sociaal Rapport en het vorige Federaal Plan Armoedebestrijding.

Ik zal ervoor ijveren om het geactualiseerde, federaal armoedeplan maximaal af te stemmen met het Vlaamse armoedebestrijdingsbeleid.

Vlaanderen ondersteunt de strijd tegen de digitale kloof, onder meer door een bijdrage aan het Nationaal Plan ter Bestrijding van de digitale kloof. Op die manier draagt Vlaanderen zijn steentje bij in de aanpak van de digitale kloof.

In 2011 startte ik in dat kader ook met de ondersteuning van het project ‘Wie Online’. Dit project wil over heel Vlaanderen de digitale kloof bij mensen in armoede voor een stuk overbruggen door de uitbouw van een reeks openbare computerruimten, waarbij telkens:

- armenverenigingen ondersteund worden om hun leden wegwijs te maken in de digitale wereld door het organiseren van begeleide openbare computerruimten op de eigen locatie;
- vaste en toevallige bezoekers de kans krijgen om zelfstandig of met behulp van een begeleider gebruik te maken van de ICT-infrastructuur;
- geïnteresseerde leden van de armenvereniging opgeleid worden om deze openbare computerruimten te begeleiden.

Op deze manier worden kansen geboden aan mensen in armoede om niet alleen toegang te hebben tot computerinfrastructuur maar ook de nodige vaardigheden te verwerven om hiermee aan de slag te gaan. Tijdens het eerste projectjaar werd het netwerk uitgebouwd tot 8 locaties. In 2012 verlengde ik dit project, zodat 7 bijkomende locaties opgestart kunnen worden. Hierbij zal actief gezocht worden naar minstens één locatie in Brussel.

Ik blijf ook in 2013 ‘Wie Online’ ondersteunen bij de uitbouw van Openbare Computerruimtes in Vlaanderen waarbij mensen in armoede via hun organisaties actief betrokken worden. Bij de zoektocht naar geschikte locaties gaat er bijzondere aandacht naar Brussel.

4.2.3. Samenwerkingsakkoord betreffende de bestending van het armoedebeleid

In vorige beleidsbrieven heb ik gesteld dat ik de werkzaamheden van het Interfederaal Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting vooral wou richten op die domeinen waar de verschillende bevoegdheidsniveaus gezamenlijk de strijd tegen armoede moeten voeren. In het tweejaarlijks verslag van het Steunpunt dat in december 2011 werd gepubliceerd, werden dan ook twee thema’s behandeld waarin meerdere overheden samen een rol in te spelen hebben: het recht op wonen en toekomstperspectieven voor jongeren. Ik heb dit Tweejaarlijks verslag geagendeerd op de Vlaamse Regering en aan de bevoegde collega-ministers begin 2012 gevraagd opvolging te geven aan de aanbevelingen uit dit verslag.

Daarnaast heb ik de werking van het Interfederaal Steunpunt nauwgezet opgevolgd door deelname aan de beheersstructuren.

Ik zal in 2013 blijvend investeren in een deelname aan het Interfederaal Steunpunt tot bestrijding van armoede zodat Vlaanderen betrokken blijft bij de werkzaamheden van dit Steunpunt.

4.2.4. Brussel

De armoedesituatie in Brussel is complex. De institutionele situatie verplicht tot een intensieve samenwerking tussen de verschillende overheden en actoren om tot een efficiënt armoedebestrijdingsbeleid te komen. Vlaanderen wil daarin haar verantwoordelijkheid opnemen.

In mijn beleidsbrief 2011-2012 heb ik melding gemaakt van de oprichting van een Permanent Overleg Armoedebestrijding Brussel. Ik werd door de Vlaamse Regering aangewezen als vertegenwoordiger van de Vlaamse gemeenschap binnen dit overlegplatform. Volgende thema's stonden in 2012 op de agenda van dit overleg: evaluatie van het Brussels Actieplan Armoedebestrijding 2010 en opmaak van het Brussels Actieplan Armoedebestrijding 2012.

Ook in 2013 zal ik actief aan het Permanent Overleg Armoedebestrijding Brussel deelnemen.

Naast de formele overlegstructuren heb ik ook regelmatig contact met de Vlaamse Gemeenschapscommissie en haar collegelid bevoegd voor armoedebestrijding om beleidsinitiatieven af te toetsen. Zo werd er met de VGC afgestemd in het kader van de projectoproep 'kinderarmoede bestrijden op lokaal niveau'. Ik heb eveneens de bijdrage vanuit Vlaanderen aan het Brussels actieplan armoedebestrijding 2012 gecoördineerd.

Ik houd hierbij nauw contact met mijn collega bevoegd voor Brussel, zodat gecoördineerd kan ingespeeld worden op opportuniteiten en bedreigingen snel gecommuniceerd kunnen worden.

Ook in 2013 zal ik binnen de acties, genomen in het kader van armoedebestrijding, aandacht hebben voor de complexe armoedeproblematiek binnen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

4.2.5. Lokale besturen

Zoals reeds duidelijk wordt uit de inleiding bij deze beleidsbrief, hebben de lokale besturen een zeer belangrijke rol in een efficiënte armoedebestrijdingsbeleid. Omwille van de dichte band met de burgers beschikt het lokale niveau bij uitstek over de grootste slagkracht om de armoede op het grondgebied aan te pakken. Ik heb aangegeven dat ik de lokale besturen dan ook wil stimuleren en ondersteunen in de uitbouw van een lokaal armoedebestrijdingsbeleid in samenwerking met de ministers bevoegd voor Welzijn en Binnenlands Bestuur. Enerzijds door de toekenning van middelen via de beschreven projectoproepen. Anderzijds door het organiseren van verschillende regionale overlegmomenten. Samenwerking tussen verschillende overheidsniveaus is immers een noodzakelijke voorwaarde om te komen tot een doelgericht armoedebestrijdingsbeleid.

De eerste stappen hiertoe zijn gezet. We verwijzen hiervoor naar het Witboek Interne Staatshervorming dat de bestuurskracht van de lokale besturen wilt versterken door hun autonomie en bevoegdheden te vergroten. De uiteindelijke doelstelling is het bestuur dicht bij de burger te brengen. In dit kader stelt het Witboek voorop dat zal onderzocht worden hoe een kader kan gecreëerd worden waarbij de lokale besturen een regierol kunnen opnemen ter bestrijding van de armoede op hun grondgebied. Er wordt daarbij ook verwezen naar de mogelijkheid om intergemeentelijke samenwerkingsverbanden aan te gaan.

Daarnaast heb ik de Vlaamse Regering gevraagd om het voeren van een inclusief en integraal beleid tot bestrijding van armoede op te nemen als Vlaamse beleidsprioriteit in het kader van het lokaal sociaal beleid. Het decreet Lokaal Sociaal Beleid, dat de sociale grondrechten centraal stelt, biedt immers het kader aan de lokale besturen om de beleidscoördinatie in de bestrijding van armoede op het lokale niveau op zich te nemen. Het werken via de lokale besturen laat toe om de ruimtelijke concentratie van problemen gericht aan te pakken en zo de kans op snel zichtbare en voelbare resultaten te verhogen.

In het kader hiervan heb ik aan Katholieke Hogeschool Kempen een subsidie toegekend voor het project “*OCMW-steun en menselijke waardigheid*”. Het project heeft tot doel de ontwikkelde web applicatie rond referentiebudgetten voor een menswaardig inkomen toe te passen in Vlaamse OCMW's en na te gaan of de applicatie werkt en in welke mate ze effectief is. En dit vooraleer ze gratis aan te bieden aan alle Vlaamse OCMW's. Doel is om enerzijds de cliënten te empoweren en anderzijds ook beleidsvoerders en hulpverleners helpen om rechtvaardige beslissingen te nemen. Het project moet leiden tot een beter inzicht voor lokale beleidsverantwoordelijken over hoeveel middelen nodig zijn om OCMW-clients een menswaardig inkomen te garanderen, een beter inzicht in hoe de middenstroom beperkt kan worden indien preventief gewerkt wordt aan de toegankelijkheid van grondrechten voor alle burgers en tot slot handvaten om het gesprek aan te gaan met lokale besturen en hun vertegenwoordigers rond de harmonisering van de OCMW-steun in Vlaanderen.

In het najaar van 2013 bespreek ik de resultaten van het project “*OCMW-steun en menselijke waardigheid*” met verschillende belanghebbenden. Ik kijk er eveneens op toe dat het project een afstemming vindt met het onderzoek rond de referentiebudgetten van het VLAS.

Ook het provinciale niveau kan een belangrijke rol spelen in de versterking van de lokale besturen, onder meer door het centraal aanbieden van kennis, instrumenten en fora voor uitwisseling van beleidspraktijken. In 2011 heb ik in samenwerking met de provincies een provinciale ronde georganiseerd inzake de lokale aanpak van kinderarmoede

Ik zal de provinciebesturen blijvend betrekken en aanspreken in het kader van het Vlaamse armoedebestrijdingsbeleid vanuit hun coachende en ondersteunende rol ten aanzien van de lokale besturen.

5. Kennis over armoede blijven verzamelen

Om alle expertise en kennis omtrent armoede blijvend te verzamelen en te valoriseren, werd het Vlaams Armoedesteunpunt (VLAS) erkend als Steunpunt Beleidsrelevant Onderzoek. Het steunpunt vormt een wetenschappelijk consortium van vier partners, namelijk De Katholieke Hogeschool Antwerpen, De Katholieke Universiteit Leuven, de Universiteit Antwerpen en de Karel de Grote Hogeschool. Het VLAS onderzoekt armoede en sociale uitsluiting in Vlaanderen. Ook de vakgroep sociale agogiek van de Universiteit Gent levert een cruciale bijdrage aan het onderzoek inzake armoede, meer bepaald kinderarmoede. Deze vakgroep beschikt immers over een grote expertise omtrent gezins- en opvoedingsondersteuning en de positie en onderlinge relatie tussen kinderen en ouders.

Het multidimensionale karakter van armoede en sociale uitsluiting zorgt voor een waaier aan onderzoeksthema's. Volgende onderzoeksthema's staan gedurende de komende jaren op het programma:

- 1) Om vast te stellen hoeveel inkomen een gezin minimaal nodig heeft om op een menswaardige manier te kunnen deelnemen aan de samenleving, worden sinds enkele jaren referentiebudgetten vastgelegd. Rekening houdend met het type huishouden kan zo een minimaal inkomen worden vastgesteld. Zowel in het wetenschappelijk onderzoek naar de meting van armoede, als in het onderzoek naar de doeltreffendheid van het minimabeleid zijn referentiebudgetten waardevolle vergelijkingsmaatstaven. Het onderzoek dat zal plaatsvinden binnen het VLAS rond referentiebudgetten heeft als doel gerichte uitspraken te doen over de doeltreffendheid van het inkomensbeschermings- en armoedebestrijdingsbeleid.
- 2) Het VLAS zal kinderarmoede op vier manieren onderzoeken:
Enerzijds wordt aangesloten bij een bestaande longitudinale dataverzameling (de JOnG!-data). Deze dataverzameling wordt uitgebreid met een sample van kansarme gezinnen.
Een tweede deel gaat dieper in op de dynamische theorie over de menselijke vaardigheidsontwikkelingen. Men wil ook de rol nagaan van investeringen op school en ouderlijke hulpbronnen op de cognitieve en socio-emotionele ontwikkeling van kinderen.
In een derde deel worden interventieprogramma's onder de loep genomen. In de opvolging van de rondetafel kinderarmoede is beslist om een uitrol te doen van projecten 'Versterking en uitbreiding van de preventieve gezinsondersteuning met bruggen naar onderwijs en activering'. Men wil bijdragen tot een succesvolle uitrol van deze projecten door de opvolging van de effecten op lange termijn.
Tenslotte zal men in een vierde deel de trajecten die ouders en kinderen volgen onderzoeken, vooraleer ze terechtkomen in een Centrum voor Kinderzorg en Gezinsondersteuning (CKG).
- 3) Het onderzoek inzake sociale innovatie analyseert acties en beleidsinterventies die gericht zijn op arme en sociaal uitgesloten groepen in de samenleving. Sociaal innovatieve acties en beleidsinterventies worden hierbij gezien als een bron van inspiratie om de welvaartstaat aan te passen aan hedendaagse uitdagingen zoals migratie en de multidimensionaliteit van armoede.
- 4) Inzake empowerment en participatie wil men komen tot een integratie van het empowermentperspectief in het sociaal beleid en sociale interventiebenaderingen. In een eerste fase maakt men werk van een inventaris van bestaande instrumenten voor het meten van empowerment. De tweede fase omvat een actieonderzoek onder de vorm van een 'Empowerende Academische Werkplaats'.
- 5) In een volgende onderzoekslijn worden trends op EU-niveau opgevolgd en geduid vanuit de invalshoek van sociale inclusie.
- 6) Ook de lange termijn ontwikkelingen die een impact hebben op armoede en sociale uitsluiting worden door het VLAS opgevolgd. Het gaat om de verouderende bevolking, immigratie en uitsluiting op de arbeidsmarkt, de verkleining van de huishoudens, de financiële crisis en haar gevolgen en de veranderende visies op sociale bescherming en herverdeling binnen de welvaartstaat.

- 7) Het VLAS biedt ook ondersteuning inzake armoede-effectmeting. In dit kader biedt ze een cruciale bijdrage in de implementatie van de armoedetoets. Een methodologische gids en vorming zullen terzake ter beschikking worden gesteld.
- 8) Tot slot voert het VLAS onderzoek naar de linken tussen armoede, migratie en de welvaartsstaat. Op microniveau beoogt men inzicht te verkrijgen in de overlevingsstrategieën en hulpvraagtrajecten van personen van buitenlandse herkomst in armoede in België en in Vlaanderen. Op mesoniveau richt men de aandacht op formele hulpverlening: de rol van middenveldorganisaties in armoedebestrijding en de interactie met personen van buitenlandse herkomst in armoede. Op macroniveau bekijkt men onder andere welke impact globalisering en neoliberalisering hebben in dit onderzoeksveld en hoe overheidsbeleid hierop kan inspelen.

Tot slot wil ik ook vermelden dat het VLAS, waarvan OASeS één van de partners is, de uitwerking van het jaarboek Armoede en Sociale Uitsluiting voor haar rekening neemt.

In het kader van de voorstelling van het jaarboek Armoede en Sociale Uitsluiting 2013 organiseer ik opnieuw een conferentie. Het Jaarboek focust dit jaar op sociale innovatie op lokaal vlak in het kader van armoedebestrijding.

In 2011 werd de Vlaamse armoedemonitor voor het eerst gelanceerd. De Studiedienst van de Vlaamse Regering heeft deze armoedemonitor geactualiseerd in 2012. Deze monitor met inbegrip van de cijfers betreffende kinderarmoede is consulteerbaar via de website armoede: www.vlaanderen.be/armoede alsook via de website van de Studiedienst van de Vlaamse Regering: www.vlaanderen.be/svr.

Ik zal ervoor zorgen dat dat de Armoedemonitor jaarlijks geactualiseerd en breed gecommuniceerd wordt.

6. Diverse actoren vormen beleidsnetwerken

Ik heb een Kennisplatform Armoede opgericht. Dit Kennisplatform combineert de verschillende vormen van kennis die voorhanden is waaronder theoretische, praktische, feitelijke en ervaringskennis.

Belangrijke partners in dit kennisplatform zijn:

- De verenigingen waar armen het woord nemen
- Het brede werkveld (waaronder belangrijke actoren zoals de Decenniumdoelen,)
- De sociale partners
- De academici
- De lokale besturen

De organisatie van dit kennisplatform is in handen van het VLAS. Op 7 juni 2012 werd in mijn opdracht een eerste kennisplatform georganiseerd. Het platform handelde over het thema ‘Actieve inclusie van vrouwen van buitenlandse herkomst’. Hierbij kwamen mensen uit de overheid, het werkveld, de onderzoekswereld en ervaringsdeskundigen van buitenlandse herkomst samen. De deelnemers debatteerden rond drie deelthema’s: de combinatie van werk en gezin, emanciperende arbeidsmarktinstrumenten en (drempels tot) capaciteitsopbouw. Hieruit hebben we beleidsaanbevelingen, uitdagingen voor de praktijk en eventuele nieuwe onderzoeksvragen gegenereerd.

Ook in 2013 zal ik samen met het VLAS een Kennisplatform organiseren rond armoede bij ouderen.
--

7. Kennis over armoede breed verspreiden

7.1. Kennisverspreiding en sensibilisering

Een correcte beeldvorming naar de samenleving is binnen het begrijpbaar maken van armoede een eerste stap om een breed draagvlak te creëren voor de aanpak van armoede. Doordat mensen vaak onvoldoende zicht hebben op de complexe problematiek van armoede, tonen ze onbegrip. Dit uit zich door te stellen dat personen in armoede zelf schuld hebben aan de situatie waarin ze verkeren, wat ervoor zorgt dat men ook vaak niet geneigd is om deze personen op een aangehouden manier te helpen. Dit individueel schuldmodel steekt meer en meer weer de kop op waardoor het maatschappelijk draagvlak voor armoedebestrijding wordt aangetast.

Om de brede samenleving te sensibiliseren m.b.t. de armoedeproblematiek heb ik verschillende initiatieven genomen:

- op de Werelddag van verzet tegen armoede en sociale uitsluiting worden overal in Vlaanderen acties gevoerd. Ik ondersteun de sensibiliseringsacties van de verenigingen in dit kader. Vorig jaar heb ik een boekje laten verdelen in verschillende Vlaamse stations die meer toelichting gaf bij de problematiek van armoede. Ook in 2012 heb ik naar aanleiding van de Werelddag een campagne gevoerd, meer bepaald rond armoede en eenzaamheid bij ouderen. En dit steeds in samenwerking met het netwerk en betrokken organisaties;
- ik subsidieer het project ‘*Heb jij ze wel alle vijf?*’ van Educatief Theater Antwerpen vzw. Dit project beoogt jongeren te sensibiliseren over armoede en de daarmee gepaard gaande sociale uitsluiting en wil daaromtrent een dialoog met jongeren opstarten;
- ik nam de bevindingen van de jeugdbewegingen, die het afgelopen jaar heel hard nagedacht hebben over hoe ze kinderen en jongeren in armoede een plaats kunnen geven in de werking, in ontvangst. Ik ondersteun dan ook het initiatief ‘Armoede is een onrecht, maak er een spel van’;
- ik geef ook steun aan het project ‘*What do you think?*’ van Unicef België. Via dit project geeft Unicef een stem aan maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren in het armoedebat;
- het Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk subsidieer ik voor een project dat vrijwilligersorganisaties sensibiliseert over armoede bij ouderen. Men beoogt via dit project ook een brug te leggen tussen ouderen en buurtwerk.
- ik ondersteun de Gezinsbond om in het kader van (kinder)armoedebestrijding een belangrijke rol te spelen naar het grote publiek toe.

Ook voor 2013 plan ik binnen de beschikbare kredieten sensibiliseringsacties rond de armoedeproblematiek.

7.2. Informatie en communicatie

In 2012 is het communicatiedraaiboek “In vijf stappen communiceren met mensen in armoede” gelanceerd. Doelstelling van dit communicatiedraaiboek is erop toe te zien dat alle communicatie toegankelijk en laagdrempelig genoeg is voor alle burgers zodat iedereen ook op de hoogte is van de maatregelen en de rechten die Vlaamse Overheid creëert. Niet enkel de Vlaamse Overheid maar ook andere actoren kunnen gebruik maken van dit draaiboek om hun communicatie meer af te stemmen op de meest kwetsbare burgers. Er is hier rond een eerste informatiesessie doorgegaan. Ik heb de

aandachtsambtenaren armoedebestrijding gevraagd om, in tandem met de communicatieambtenaren van hun beleidsdomein, de respectievelijke beleidsbrieven 2013 te screenen op communicatie – acties die relevant kunnen zijn voor de doelgroep van mensen in armoede. Het is de bedoeling dat zij het draaiboek gebruiken bij de voorbereiding en uitvoering van die acties. De aandachtsambtenaren rapporteren hierover in het horizontaal permanent armoedeoverleg.

Ik maak er werk van dat het draaiboek betreffende toegankelijke communicatie naar mensen in armoede structureel wordt gebruikt binnen de Vlaamse overheid. Ik denk hierbij onder andere aan de Vlaamse infolijn, de website van de Vlaamse Regering, administratie en andere Vlaamse entiteiten.

Viceminister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen,
Media en Armoedebestrijding

Ingrid LIETEN

Lexicon

CLB	Centrum Leerlingenbegeleiding
CORVE	Coördinatiecel Vlaams e- government
DO	Duurzame Ontwikkeling
EU	Europese Unie
EVC	Erkenning van Verworven Competenties
FAVV	Federaal Agentschap voor de veiligheid van de voedselketen
HBO	Hoger Beroepsonderwijs
HPAO	Horizontaal Permanent Armoedeoverleg
IBO	Individuele Beroepsopleidingen in de Onderneming
ICT	Informatie- en Communicatietechnologie
IKG	Inkomensgerelateerde Kinderopvang
IKW	Interkabinetten Werkgroep
K&G	Kind en Gezin
MOE	Midden Oost Europees
OASeS	Onderzoekscentrum Ongelijkheid, Armoede, Sociale Uitsluiting en de Stad
OCMW	Openbaar Centrum Maatschappelijk Welzijnswerk
O&V	Onderwijs en Vorming
PAO	Permanent Armoedeoverleg
POD MI	POD Maatschappelijke Integratie
RIA	Reguleringsimpactanalyse
SO	Secundair Onderwijs
TAO	Teams voor Advies en Ondersteuning
VCS	Vlaams Centrum Schuldbemiddeling
VGC	Vlaamse Gemeenschapscommissie
VAPA	Vlaams Actieplan Armoedebestrijding
VESOC	Vlaams Economisch Sociaal Overlegcomité
VDAB	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
VLAS	Vlaams Armoedesteunpunt
ViA	Vlaanderen in Actie
VPAO	Verticaal Permanent Armoedeoverleg
VVSG	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten
VWAWN	Verenigingen Waar Armen het Woord Nemen
WVG	Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Bijlage 1 Overzicht beleidsopties en intenties

Speerpunten

- In 2013 plan ik een evaluatie van de eerste en tweede projectperiode ‘kinderarmoede bestrijden op lokaal niveau’. Ik zal hiervoor met het Vlaams Netwerk tegen Armoede en de taskforce kinderarmoede rond tafel gaan zitten. Op basis van deze evaluatie zal ik in 2013 een derde projectoproep lanceren. Opnieuw zal ik hierbij bijzondere aandacht schenken aan projecten die inzetten op gekleurde armoede. Ook projecten die in Brussel georganiseerd worden komen hierbij opnieuw in aanmerking.
- In 2013 volgt er een verderzetting en evaluatie van de oproep ‘versterking of uitbreiding van de integrale en laagdrempelige preventieve gezinsondersteuning met bruggen naar onderwijs en activering’.
- In 2013 zal ik de internationale wetenschappelijke aanbevelingen van STUDIO verder gebruiken om het Vlaams Kinderarmoedeplan verder te versterken en stel ik samen met de taskforce kinderarmoede een legislatuuroverschrijdend strategisch kader op om kinderarmoede te bestrijden.
- In 2013 volg ik de geselecteerde projecten “armoede en eenzaamheid bij ouderen” verder op en organiseer ik een Kennisplatform hierover.
- Bij elke maatregel en actie die ondernomen wordt binnen mijn bevoegdheid vraag ik aandacht voor de problematiek van gekleurde armoede. Dit onder meer door bij de selectie en beoordeling van de projecten, het betrekken en bereiken van deze doelgroep als een meerwaarde te zien.
- In het kader van de verdere implementatie en sensibilisering rond het automatisch toekennen van (sociale) rechten of inzetten op een proactieve toekenning of een vereenvoudiging van de aanvraagprocedure van bepaalde rechten, breng ik een nota op de Vlaamse Regering en plan ik een Vlaamse studiedag hier rond.
- Op federaal niveau blijf ik aandringen op de automatische toekenning van het Omnio-statuuat vermits heel wat (sociale) rechten en voordelen aan dit statuut verbonden zijn. Ik dring samen met mijn collega van Bestuurszaken aan op een vlotte samenwerking tussen alle betrokken actoren, in het bijzonder de dienstenintegratoren, om de gegevensuitwisseling tussen overheden op snelle, performante en open manier toe te laten.
- Om de lokale besturen te ondersteunen en goede praktijkvoorbeelden zo maximaal mogelijk te verspreiden zal ik de resultaten van de studie van het Vlaams Armoedesteunpunt met betrekking tot automatische toekenning van rechten op lokaal vlak maximaal verspreiden.
- In 2013 volg ik de implementatie van de armoedetoets verder op en versterk ik de rol van de aandachtsambtenaren armoede bij de uitvoering ervan.

Strategische aanpak armoede op lange termijn

- Ik leg het Voortgangsrapport voor het jaar 2012 voor aan de Vlaamse Regering uiterlijk 1 april 2013.
- Ook in 2013 zal ik het Horizontaal PAO regelmatig samenroepen. Op de agenda staat alvast onder meer de bestrijding van kinderarmoede, uitrol TAO – werking, rol van de aandachtsambtenaren inzake de armoedetoets, voortgangsrapport VAPA 2013 en een themadag rond automatische rechtentoekenning.

- Ik blijf de collega – ministers aanmoedigen om waar mogelijk en relevant financiële ondersteuning voor het Vlaams Netwerk te voorzien om, bijkomende thema's op te nemen, hierrond te werken met andere armoedeorganisaties en hieromtrent een verticaal PAO te organiseren.
- Net als in 2012 heb ik de Vlaamse Regering gevraagd om in hun beleidsbrief 2013 aan te geven hoe hij of zij aan armoedebestrijding zal doen.
- Ik heb aan alle collega's gevraagd om een VAPA-paragraaf op te nemen in de memorie van toelichting van de Begroting 2012 van de respectievelijke beleidsdomeinen.
- De Teams Advies en Ondersteuning (TAO) stellen een pool van ervaringsdeskundigen ter beschikking van besturen en organisaties om hun armoedebeleid zo effectief mogelijk te organiseren. Om de TAO werking over heel Vlaanderen uit te rollen, plan ik binnen de beschikbare kredieten in 2013 een verhoging van het budget.
- Ik lever ook in 2013 een bijdrage aan het Nationaal Hervormingsprogramma.
- Vanuit mijn bevoegdheid van armoede zal ik samen met de ministers bevoegd voor Werk en Sociale Economie er voor ijveren dat binnen ESF een belangrijk deel van de middelen gaat naar sociale inclusie en armoedebestrijding.
- Ik blijf in 2013 de werkzaamheden van het Belgisch Platform tegen Armoede en Sociale Uitsluiting opvolgen, waarbij ik focus op kinderarmoede en gekleurde armoede.
- Ik engageer me om via sociale innovatie de projectontwikkeling van het belangrijke voedselproject verder te ondersteunen en te onderzoeken, in overleg met mijn collega bevoegd voor sociale economie, wat de mogelijkheden zijn voor verdere uitrol.
- In 2013 blijf ik in de Permanente Werkgroep Armoede de bestrijding van kinderarmoede als prioriteit naar voor schuiven. Daarnaast zal ik pleiten voor een doorgedreven automatische toekenning van federale sociale rechten en premies. Ook gekleurde armoede blijft op de agenda staan.
- Ik ijver ervoor om het geactualiseerde, federaal armoedeplan maximaal af te stemmen met het Vlaamse armoedebestrijdingsbeleid.
- Ik blijf ook in 2013 'Wie Online' ondersteunen bij de uitbouw van Openbare Computerruimtes in Vlaanderen waarbij mensen in armoede via hun organisaties actief betrokken worden. Bij de zoektocht naar geschikte locaties gaat er bijzondere aandacht naar Brussel.
- Ik zal in 2013 blijvend investeren in een deelname aan het Interfederaal Steunpunt tot bestrijding van armoede zodat Vlaanderen betrokken blijft bij de werkzaamheden van dit Steunpunt.
- Ook in 2013 zal ik actief aan het Permanent Overleg Armoedebestrijding Brussel deelnemen.
- Ook in 2013 zal ik binnen de acties, genomen in het kader van armoedebestrijding, aandacht hebben voor de complexe armoedeproblematiek binnen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.
- In het najaar van 2013 bespreek ik de resultaten van het project "OCMW steun en menselijke waardigheid" met verschillende belanghebbenden. Ik kijk er eveneens op toe dat het project een afstemming vindt met het onderzoek rond referentiebudgetten van het VLAS.
- Ik zal de provinciebesturen blijvend betrekken en aanspreken in het kader van het Vlaamse armoedebestrijdingsbeleid vanuit hun coachende en ondersteunende rol ten aanzien van de lokale besturen.

Kennis over armoede blijven verzamelen

- In het kader van de voorstelling van het jaarboek Armoede en Sociale Uitsluiting 2013 organiseer ik opnieuw een conferentie. Het Jaarboek focust dit jaar op sociale innovatie op lokaal vlak in het kader van armoedebestrijding.
- Ik zal ervoor zorgen dat de Armoedemonitor jaarlijks geactualiseerd en breed gecommuniceerd wordt.

Diverse actoren vormen beleidsnetwerken

- Ook in 2013 zal ik samen met het VLAS een kennisplatform organiseren.

Kennis over armoede breed verspreiden

- Ook voor 2013 plan ik binnen de beschikbare kredieten sensibilisatieacties rond de armoedeproblematiek.
- Ik maak er werk van dat het draaiboek betreffende toegankelijke communicatie naar mensen in armoede structureel wordt gebruikt binnen de Vlaamse overheid. Ik denk hierbij onder andere aan de Vlaamse infolijn, de website van de Vlaamse Regering, administratie en andere Vlaamse entiteiten.

Bijlage 2 Regelgevingsagenda

In 2013 worden geen aanpassingen aan de regelgeving voorzien.

Bijlage 3 Overzicht moties en resoluties

Datum en Referentie	Titel	Gevolg
19 oktober 2011 Stuk 1295 (2011-2012) – Nr. 2	Voorstel van resolutie betreffende de voedselbedeling	In mei 2012 startte het pilootproject dat de intentie had om het tekort aan voedselpakketten aan te pakken en daarmee de voedseloverschotten van warenhuizen een nieuwe bestemming te geven. Dit project kende een groot succes. Ik heb dan ook beslist om het project uit te breiden naar heel Vlaanderen. Ik engageer me om naar ondersteuning te zoeken via sociale innovatie, en om te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn binnen sociale economie. Ondertussen ging ik ook aan tafel zitten met het Federaal Agentschap voor Voedselveiligheid (FAVV) en COMEOS, de vertegenwoordiger van handelaars, om samen na te gaan, uiteraard zonder afbreuk te doen aan de voedselveiligheid, hoe de regels kunnen vereenvoudigd worden. Voor vrijwilligersorganisaties brengen die strenge regels immers een zware administratieve last met zich mee. Ook hier werd vooruitgang geboekt. Het FAVV publiceerde een nieuwe omzendbrief die deze vereenvoudiging effectief mogelijk maakt. Tenslotte heb ik ook samen met mijn collega's van de Vlaamse regering aangeklopt bij de Europese Commissie om deze te overtuigen om de voedselhulpprogramma's te redden. En met succes. De Europese Commissie bezweek onder de druk die ook door het Europees Parlement verder werd opgevoerd, en besliste om het programma na 2014 te behouden.
21 december 2011 Stuk 1260 (2010-2011) – Nr. 4	Voorstel van resolutie betreffende de bestrijding van armoede bij kinderen	Voor een uitgebreid antwoord op de vragen van de Vlaamse Regering inzake het beleid in verband met de bestrijding van kinderarmoede verwijs ik graag naar het Actieprogramma Kinderarmoede. Dit plan kadert in het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding en stipuleert en monitort van alle bevoegde domeinen de acties die ter zake worden genomen. Ik heb hiervoor op een aangehouden wijze bij de diverse beleidsactoren en – niveaus de nodige aandacht gevraagd. Samen met de taskforce kinderarmoede plan ik onder meer de opmaak van een business/society case. Om tegen 2020 een halvering van het aantal kinderen dat in armoede geboren wordt, te realiseren, dienen nog heel wat inspanningen te gebeuren. Ik zet hier onverminderd verder op in.
29 februari 2012 Stuk 1325 (2011-2012) – Nr. 4	Voorstel van resolutie betreffende de ondersteuning van Intro vzw voor het	Ook vanuit mijn bevoegdheid zal ik blijven inzetten op toegankelijkheid. Het al dan niet toegankelijk zijn van een evenement betreft niet alleen een fysieke

	toegankelijk maken van culturele evenementen	component, maar ook een financiële. Mensen die leven in armoede worden al te vaak verstoken van culturele evenementen. Het project rond de UitPAS is een goed voorbeeld van hoe het beter kan.
27 juni 2012 Stuk 1601 (2011-2012) – Nr. 4	Voorstel van resolutie betreffende het in opmaak zijnde Mobiliteitsplan Vlaanderen	Inzake de opmaak van een nieuw mobiliteitsplan wordt gevraagd de vervoersarmoede en de vervoersongelijkheid consciëntieus in kaart te brengen zodat er zo nodig beleidsmatig aan kan worden gemedieerd. Ik zal dit verder met mijn collega – minister bevoegd voor mobiliteit opnemen.
5 oktober 2011 Stuk 1274 (2011-2012) – Nr. 2	Actualiteitsmotie tot besluit van het op 5 oktober 2011 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de voorstellen van de afgevaardigd bestuurder van de VDAB inzake het invullen van knelpuntvacatures en de consequenties ervan voor het Vlaamse werkgelegenheids- en onderwijsbeleid	Ook vanuit het domein armoede worden deze zaken op de voet gevolgd. Het hebben van werk is immers meestal een beschermende factor tegen armoede. Hierbij kan ik al melden dat in het kader van de realisatie van een duurzame toeleiding naar de arbeidsmarkt er via het VESOC-akkoord over de alternatieven voor de job-korting een tastbare uitbreiding komt van het aantal projecten arbeidszorg en de W ² -trajecten voor mensen in armoede, alsook 5000 extra IBO's met bijzondere aandacht voor kansengroepen en honderden nieuwe curatieve IBO's. Hiervoor wordt op kruisnelheid jaarlijks 23 miljoen euro uitgetrokken. Het loopbaanakkoord voegde daar nog duizend werkervaringsprojecten voor ongekwalificeerde jongeren en duizenden plaatsen voor werkplekieren aan toe.
23 mei 2012 Stuk 1631 (2011-2012) – Nr. 2	Motie tot besluit van het op 23 mei 2012 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over armoede in Vlaanderen	Ik heb hiervoor op een aangehouden wijze bij de diverse beleidsactoren en – niveaus de nodige aandacht gevraagd. Begin 2013 voorzie ik opnieuw een schriftelijke neerslag van de vooruitgang van de prioriteiten inzake armoedebestrijding en inzake het actieprogramma kinderarmoede in een nieuw vooruitgangrapport. Om de aanpak van kinderarmoede nog steller in alle domeinen ingang te doen vinden werk ik samen met de taskforce kinderarmoede aan een society / business case inzake deze problematiek. Een duurzame aanpak van kinderarmoede overstijgt immers de duurtijd van een ambtsperiode en vergt een lange termijn aanpak.